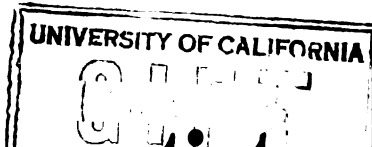

Volume 7

March, 1910

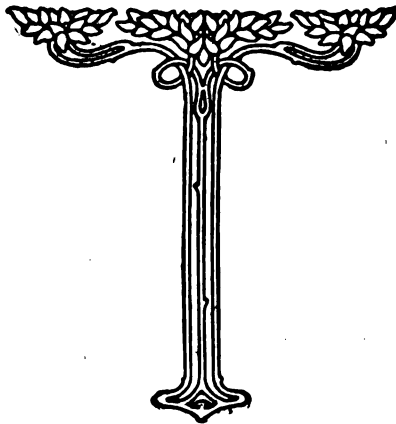
Number 2

Amerika Esperantisto

A Monthly Magazine of the
International Language

ESPERANTO

American Esperantist Company

700-714 East Fortieth Street

CHICAGO

Price, Ten Cents

Per Year, One Dollar

Digitized by Google

CLASSIFIED ADVERTISING

Rate per line.....10 cents
Minimum charge.....20 cents

Prezo po linio.....Sd. 20
Minimuma sumo.....Sd. 40

FAKO DE KORESPONDADO

KLARIGO KAJ REGULOJ: La signo **P** montras, ke oni volas nur poŝtkartojn vidaĵajn; la signo **L**, nur leterojn. Sen signo, aŭ leterojn. Tiom da amerikanoj volas fremdajn korespondantojn, ke ni enpresas senpage adresojn de eksterlanduloj. Kiam vi skribas dudek personojn, ne esperu pli ol dek kvin respondojn, ĉar eĉ esperantistoj estas nur homoj.

UNITED STATES

- P** C. H. Gibbons, 407 Winona St., Austin, Minn.
- Fno.** Beulah Amidon, 379 South 7th Ave., Fargo, N. D.
- Sro.** Arthur Bennett, 701 Holdridge St., Elmira, N. Y.
- P** Sro. Robert Moore, Clayton, Washington
- P** Sro. John A. Sheil, 113 Bradford St., Albany, N. Y.
- Sro.** F. M. Ledbetter, Fort Mitchell, Alabama
- Fno.** Caroline Schoenbut, Manson, Iowa
- P** Sro. James Graham, 522 Jefferson Ave., Niagara Falls, N. Y.
- P** Sro. Victor H. Jindra, Wilber, Nebraska
- P** Sro. Louis March, 1326 West 18th Place, Chicago
- P** T. W. McKee, 1104 Euclid St., Champaign, Ill.
- Mias** Emma J. Newell, 124 E. Main St., Westfield, N. Y.
- O. B. Hamilton, R. F. D. 1, Franklin, Texas.**
- Prof. A. J. Charles, Westfield, N. Y.**

FOREIGN—EKSTERLANDA

AUSTRIA

- Sro.** Voslov Krejsor, Hronov, n-M, Bohemia
- Sro.** L. Syrinek, Silezio p.p. Dobra, Nošovice
- Sro.** Novaček Vachav, Stud. t. C., Mistek, Moravia
- Sro.** T. Kugler, Podebradova ul. 620, Prag-Lizkov volas interŝanĝi poŝtkartojn kaj poŝtkartojn
- Sro.** Ant. Jos. Ohme, Niedergund, B. N. B., Bohemia

BELGIUM

- Sro.** C. Rogister, 102 Lambermont, Place de Liege, Belgium, volas korespondi kun Socialistoj
- Sro.** T. Verbrachen, 46 Longue rue Oeteroom, Antwerp
- Sro.** Peter Madon, en Ranst Prov., Antwerp
- Sro.** Theo. Durieux, Dodoenstrato 34, Antwerp
- Sro.** Leonard Buerbaum, 60 Avenue Moretus, Antwerp

BULGARIA

- Simeon K. Bardaroĉ, strato Varaj, Plevna**

CANADA

- Sro.** L. H. Gorman, Box 624, Prince Rupert, B. C.

FRANCE

- P** Sino. Tromont, Villenauxe, (Aube)
- P** Sro. Peter Parret, 29 rue de College, St. Flour, (Cantel)
- P** Fino. Margar Lec, 1 pl. de la Courtine, Remiremont, Vosges
- Sro.** R. Grisier, 50 rue Louis Thuillier, Amiens (Somme) precipe pri negoco kaj frabrikado de koton teksaĵoj
- Sro.** L. Gacquer, 38 Boulevard Garibaldi, Amiens (Somme)
- Sro.** G. Poirier, 114 Rue de l'Union, Amiens (Somme)

GERMANY

- Sro.** G. Dehning, Kernerplatz 6, Leipzig, Germany, volas korespondi kun geesperantistoj en Chicago, Washington, D. C., New York kaj Providence.
- Sro.** Georg Hillebrecht, Gogessangstrasse 81, Elberfeld, Germany, deziras interŝanĝi ilustritajn poŝtkartojn kaj korespondadi esperante, angle aŭ germane kun ĉiulandaj filantropoj pri social reformo. Gesamideoj, kiuj intencas viziti rejnlandon ricevos pretvole informon.
- Erick Kittner, Breslauerstr. 57, Schweidnitz, Germany.**

HOLLAND

- P** L. Wynschenk, Jan Blankenstraat 70, The Hague.
- P** C. Koekebacker, Papanstraat 13, Delft.

MEXICO

- Sro.** M. C. Rodriguez, Apartado postal 139 bis, Mexico, D. F.
- P** Sro. Francisco de P. Llamas, Villarreal, 208, Zacatecas
- Sro.** Wencelas Rodriguez, L. y Cos. 19, Vera Cruz, Mexico

HUNGARY

- Sro.** Nagy Jozef, studento de medicino, Budapest VI, Hegedius Laudor u. 17, III, deziras interŝanĝi poŝtkartojn ilustritajn kaj poŝtmarkojn.

ROUMANIA.

- Sro.** Bernardo Herškoviĉ, strato Kazarmel No. 6, Bucharest
- P** Isidor Steinfeld, Sto. Faurari 27, Bukaresto.

RUSSIA

- J. Svarcherz, Rilek, Kurskoj gub., Russia.**
- P** St. Gluchowski, Waganiec, Poland
- P** B. Gluchowski, Klonowiec, p. Kutno, Poland
- Sro.** Aleksandro Vlasor, licejskoja 22, Kv. 5, Petersburg
- P** Sino. O. C. Semenova, Kluĉevaĵa 7, Vladivostok
- P** Fino. Edith Ellender, Liden (de Barono London) per Volmar, Livlando
- Sino.** A. Astafjev, Velsk, gub. Vologda
- Sino.** Persikov, Velsk, gub. Vologda
- Fino.** T. Persikov, Velsk, gub. Vologda
- Sro.** Ponomarenko, Velsk, gub. Vologda
- Sro.** N. Solovjeo, Velsk, gub. Vologda
- Sro.** Diodor V. Ziatorunskij, Duhovnaja Seminario, Kavkaz, Stavropol, Russia, volas korespondi per ilustritaj poŝtkartoj de urboj.

SCOTLAND.

- Sro.** Thomas Grieve, 16 Snowden Place, Stirling

SERVIA

- P** Isailo Venadoviĉ, 9 Zeleni venac, Belgrade, Servia, interŝanĝas kartojn nacikostumajn.
- Siniša Huljevica, Brankova 19, Belgrade.**

SPAIN

- Sro.** Francisco Zarzosa, Elcano 3, Bilbao
- Sro.** Dominika Mayor, Strato Salud 22, Sabadell, Barcelona
- P** Sro. Toaquin Palazon, Momericio 29, Barcelona
- Sro.** St. Bacardit, "Esjero Kataluna," Paradis 12, Barcelona
- Sro.** Van Der Hoek, Boterbrug 5, Delft, Holland, volas interŝanĝi poŝtmarkojn kaj poŝtkartojn
- Sro.** Gerardo Muinos, Casilla de Correo, 737 Buenos Apres, R. A.
- Sro.** Philip England, 127 Victoria St., Auckland, New Zealand.
- Sro.** Jov. S. Markoviĉ, Vaporŝipa Kapitano, S. B. D., Belgrad, Servia.

REKLAMADO.

- Sro.** J. Fred Knowlan, 1701 North 52nd St., Philadelphia, Pa., volas aŭdi de usonanoj kiuj havas fremdajn gazetojn por interŝanĝi.

LA ESTONTA VIVO. Ĝi estas aŭtorita kaj interesa libreto. Ne estas necesinta historio, sed la vero de la plumo de unu kiu estis permesita viziti la superteran mondon. Ĝi faras al mi piezuron sendi la libron al iu kiu dezirus ĝin.—Fred R. French, Campello, Mass.

ESPERANTAJ PRESAĴOJ

Mi faras ĉiusepacajn presaĵojn aŭ Esperantajn aŭ Anglajn, rapide, zorge kaj bonstile, je nealta prezo; donas antaŭkalkulon, kaj avizon senkoste. Sendu 2-cendan poŝtmarkon por pamfeto "Ĉu Esperanto Vivos" kaj aliaj ekzempleroj de Esperanta presado.—Ernest F. Dow, Esperanta Presisto kaj Eldonisto, West Newton Station, Boston, Mass.

NEW ARRANGEMENT of the oficial Esperanto Song, La Espero. Can be sung as a solo or quartet. Beautiful title page with map of the world, and star in green and white the Esperanto colors. Arranged, published, and for sale by Prof. W. D. Andrew, 1328 East 47th St., Los Angeles, Cal. 18c a copy, postpaid; 12 copies \$1.75.

Ĉu vi havas procesojn kontraŭ fervojaj kompanioj, aŭ pri terposedaĵoj. Mi povas fari al vi profitojn. Skribu al mi kaj ne permesu ke la leĝoj pri temploj malhelpu vin.—D. B. Astell, Advokato, Franklin, Texas, U. S. A. Hair Goods, Toilet Requisites. Specialty, Wavy Switches.—Prof. A. J. Charles, Westfield, N. Y.

AMERIKA ESPERANTISTO

WITH WHICH IS COMBINED
THE AMERICAN ESPERANTO JOURNAL

Entered as Second-Class Matter October 1, 1907, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879

BOOK DEPARTMENT

Prices include postage. Terms, cash with order. Add ten cents for exchange on local checks. One-cent stamps accepted for small amounts. Write orders on separate sheet—apart from correspondence on other matters. Address all letters and make all remittances payable to AMERICAN ESPERANTIST COMPANY, 708-714 EAST FORTIETH STREET, CHICAGO.

THE AMERICAN ESPERANTO BOOK.

Extra Cloth Binding \$1.00
Limp Leather Pocket Edition..... 1.25

Ever since its publication in 1907, the sales of The American Esperanto Book have exceeded, in America, the combined sales of all Esperanto text-books, both domestic and imported. The Esperanto text and exercises are by Dr. Zamenhof, author of the language. The grammar and commentary are by Arthur Baker, written in the United States language, especially for Americans. The Esperanto-English vocabulary is very large and complete. The English-Esperanto contains several thousand selected English words with translation. Total, 320 pages.

COMBINATION PRICES.

Cloth Book and Magazine one year..... 1.50
Magazine one year, Paper Book FREE.... 1.00
Paper book and Magazine six months.... .60

CLUB DISCOUNTS.

Cloth Book and Year Subscription (clubs of five) \$1.20
Leather Book and Year Subscription (clubs of five) 1.40
Paper Book and Year Subscription (clubs of five) ..... .75
Paper Books and Six Months' Subscription (clubs of five) ..... .45
Cloth Book, five or more..... .75
Leather Book, five or more..... 1.00

The rate indicated as applying to clubs of five applies to subsequent orders in any quantity from Esperanto club or bona fide subscription agent.

IMPORTED BOOKS.

Abatejo de Westminster..... \$0.15
Advokato Patelin (Evrot)..... .25
Angla Lingvo Sen Profesoro..... .30
Aladin; au, La Mirinda Lampo..... .20
Anatomia Vortaro..... .45
Audaŭro (Stewart) ..... .20

Aspasio (Svjentokovski—Leon Zamenhof) .75
Avarulo (Moliere—Meyer) ..... .25
Bardell Kontrau Pickwick..... .30
Brazilio (Backhauser) ..... .35
Bukedo (Lambert) ..... .65
Boks kaj Koks (Morton—Stewart)..... .20
A one-act comedy for 2 men and 1 woman.
Chio, (a game) ..... .50
Chu Li? 1.20
Cikado che Formikoj ..... .20
Cox Grammar and Commentary..... 1.00
An exhaustive treatise, too elaborate for beginners, but should be in the hands of every writer, teacher and serious student. Cloth, 357 pages
Dictionnaire Esperanto-Francaise ..... .60
Diversaĵoj (Lallemant kaj Beau)..... .45
Don Juan (Moliere—Boirac) ..... .45
Du Mil Novaj Vortoj..... .45
Dutch-Esperanto Text-Book ..... .25
Edzigho Malaranghita (Inglada)..... .20
Elektitaj Fabeloj de La Fontaine..... .25
Esperanto in Fifty Lessons..... .50
Esperanto Teacher (Helen Fryer)..... .25
Eneido (Virgilio—Vallienne) ..... .90
English-Esperanto Dictionary ..... .65
By O'Connor and Hayes (The large book is known as the Rhodes Dictionary). Contains about 12,000 common English words, with Esperanto translation; 200 pages, press-board cover.
Rhodes English-Esperanto Dictionary... 2.00
Elektitaj Fabeloj de Fratoj Grimm..... .55
Esperanto-English Dictionary (Motteau) .. .65
Esperanta Sintakso (Fruictier) ..... .45
Esperantaj Prozaĵoj (ducek verkistoj) .. .75
La Faraono (three volumes) 2.05
La Faraono (any one volume)..... .70
Frazaro ..... .45
First Reader (Lawrence) ..... .25
French-Esperanto Text-Book ..... .25
Dano-Norwegian Text-Book 1.00
Fundamento de Esperanto (Cloth)..... .90
Fundo de l' Mizero..... .25
Fundamento Krestomatia (half-leather)... 1.50
Fundamento Krestomatia (paper)..... 1.10
George Dandin (Moliere—Zamenhof) .... .35
Ifigenio en Taurido ..... .65
(Dresden Congress Play)
Imenlago (Storm—Bader) ..... .25

Inter Blinduloj (Javal—Javal).....	.60	Keys in English, 2c each; in lots of 25 or more, each	.01
Internacia Krestomatio (Kabe).....	.40	No better propaganda matter is printed	
Julio Cezaro (Lambert)	.60	Write a letter to your friends, in Esperanto, enclosing a Key. He will be "tickled" to see how easily he can read	
Kastelo de Prelongo (Dro. Vallienne)....	1.20	WHOLE OF ESPERANTO	
LA KOLOMBA PREMIO (Dumas-Papot)	.20	Foreign Languages, per copy, postpaid..	.05
Kolorigisto Aerveturanto	.15	Bohemian, French, German, Italian.	
Komercaj Leteroj (Berthelot kaj Lambert)	.20	PROPAGANDA PAPER	
Komerca Sekretario (Sudria)	.20	Elements of Esperanto, 16-page pamphlet;	
Komunista Manifesto (Marx—Baker) ...	.50	10 for 10c; 50 for 30c; 100.....	.50
Konkordanco de Ekzercaro (Wackrill) ..	.35	Grammar Propaganda Cards, 50 for 13c;	
Kondukanto kaj Antologio (Grabowski)..	.60	100	.25
Graded exercises, literature, etc.			
Kristana Esperanta Kantareto	.20		
Kurso Tutmonda Lan Natura Metodo...	.25		
Kvar Evangelioj	.50		
Libro de Humorajo	.75		
Lauroj (prize articles from "La Revuo")..	.65	SONG-BOOKS AND MUSIC.	
Matematika Terminaro (Bricard).....	.25	Sheet music is imported by us often through indirect sources and cannot be guaranteed in perfect condition. Sent postpaid in strong mailing tubes at prices quoted:	
Mistero de Doloro (Pujula y Valles).....	.60	Himno al Zamenhof (Deshays)	.35
A three-act Drama.		La Kanto de l'Cigno (F. de Menil)	.35
Monadologio (Liebniz—Boirac)	.20	La Vojo (Deshays)	.20
MOPO DE LIA ONKLO (R. M. Chase)	.20	Kushas Somero (F. de Menil)	.35
Muzika Terminaro (F. de Menil).....	.20	Mi Audas Vin (L. Zamenhof-Harris) ...	.35
Nevo Kiel Onklo (Schiller—Stewart)...	.30	Mi Audas Vin (F. de Menil)	.35
Ordo de Diservo (Anglican Church).....	.20	Birdoj Forflugu (Seyanaeve—Guivy) ...	.50
Pela Antologio (Kabe).....	.60	Himno (Dombrovski—Guivy)	.40
Polish Text-Book	.30	Serenado (Butler—Bird)	.35
Polish Word-Book	.25	Esperanta Kristana Kantareto	.20
Pri Apendicito (Roberts-Besemer)	.10	Kantaro (Thirteen songs for quartet) ..	.25
Provo de Mariata Terminaro	.10		
Poslibro Internacia Por Aferistoj, Turistoj, ktp.	.60		
Paghoj el Frandra Literaturo.....	.45		
Predikanto	.25		
Primer of Esperanto (O'Connor).....	.10		
Prozo kaj Versoj (Vincente Inglada)....	.60		
Psalmaro	.75		
Pictorial Esperanto Course.....	.35		
Poshkalendario (Fred)	.25		
Rakontoj (Schiller—Zamenhof)	.65		
Rakontoj pri Feinoj (Perrault—Sarpy)...	.30		
La Regho de la Montoj.....	1.05		
Revizoro (Gogol—Zamenhof)	.50		
Robinsono Kruso (Defoe—Krafft)	.50		
Rompantoj (Valjes)	.30		
Sentencoj de salomono (Zamenhof).....	.45		
Shi Klinighas Por Venki	.50		
Standard Course (Bullen) paper	.25		
Standard Course; same, in cloth	.50		
Standard Manual (Jelley), cloth, 50; paper	.35		
Sug la Negho (Porchat—Borel paper ...	.35		
Tria Kongreso	.50		
Tri Unuaktaj Komedioj	.30		
Universala Vortaro (Zamenhof)	.30		
Unua Legolibro (Kabe)	.55		
Unua Protestant Diservo	.15		
Ventego (Shakespeare—Motteau)	.75		
Verdaj Fajreroj (Frenkel)	.30		
Verkaro de Devjatnin	.60		
Virineto de la Maro (Zamenhof)	.45		
Vojagho Interne de Mia Hambro	.25		
Vollstandiges Lehrbuch der Esperanto ..	.45		
Worterbuch Deutsch-Esperanto	.75		
Yiddish Text-Book (Brealer)	.25		
ESPERANTO KEYS.			
Foreign Languages, per copy, 2c; 100.....	1.25		
Bohemian, French, German, Hungarian, Italian, Norwegian, Portuguese, Russian, Spanish.			

ESPERANTO WALL CALENDAR.

Our November announced the appearance of the Esperanto *Murkalendaro*, of which quite a number were ordered. The art work on this calendar left something to be desired, but the pad is a thing of joy to Esperantists, and worth possessing for itself alone. We find that we imported thirty copies of the calendar which have not yet been sold, and in order to get our costs out of the importation we'll send you one postpaid for only thirty cents.

Each of the 365 leaves of the pad contains on the front side some verse or saying in Esperanto, and on the reverse Esperanto text of some sort. There are many good short poems, several playlets, some essays, stories, etc. On the back of the January 1 leaf is the following poem by Dr. Zamenhof:

DEMANDO.

Kuras la tempo, ĝi kuras senhalte,
Pluen ruliĝas la rado eterna,
Mano mistera konstante nin puŝas;
Marŝu antaŭen kaj marŝu kaj marŝu!
Se ĉiuj fortoj de l'mondo kunigiĝus,
Ili la tempon haltigi ne povus
Eĉ por malgranda fulmeta momento;
Ili ne povus devigi la radon
Eĉ iomete ŝoviĝi returne;

Eĉ por moment' ili nian la dorson
Ne liberigus de l'mano puŝanta...
Sed ĉu por tio senhalte ni marŝas,
Nur por atingi la fundon de l'tombo?...
It is doubtful that the following, from the leaf of January 10, is original:

It is doubtful that the following, from the leaf of January 10, is original:

Mi volas eldiri originalajon,
Sed mankas al mi kapableco,
Nenion enhavas mi originalan,
Krom originala pekeco.

But if the following were true, there'd be an immediate boom in floriculture. It's from the leaf of January 11:

Se la kisetoj floradus,
Kiel floras la jasmenoj,
Multe da ĉarmaj vangetoj
Nepre farigus gardenoj.

With such light and airy philosophy the calendar runs merrily on to the last of its days. The readin' matter for January and February is good as ever, but since the dates are somewhat *passee*, you can have a copy of this calendar for 30 cents.

THE ESPERANTO CONUNDRUM.

How do we translate, into Esperanto, the English saying that "one bad turn deserves another"? *Puno meritas punon.*

H. W. Fisher, of Pittsburg, sends this one: Kial estas nespertaj remantoj similaj al bovinuoj? Car ili remaĉas.

Weis CONCENTRATED FILING SYSTEMS

Nine different kinds of drawers are made for the Weis Desks and Weis Filing Cabinets shown here. You can combine in either just the ones you need—vertical letter files, document drawers, catalog files, card indexes, check files, etc. Your filing capacity is thus varied, yet compact. Solid Oak, Roller Bearings and Dust Proof Construction make these wonderful values, as your dealer will tell you. We will ship direct if he will not supply you.

WE PREPAY FREIGHT

Weis
Weis
Weis

at these prices, to all points in the U. S. east of Mont., Wyo., Colo., Okla. and Texas. In these states and beyond add 15 per cent.
Four Drawer Vertical Letter File No. 421, for correspondence only, holds 20,000 letters, freight paid..... **13.25**
Combination Vertical File and Card Index, No. 425 (15,000 letters and 8,000 cards), freight paid..... **\$16.75**
Flat-Top Desk, No. 355, "A Complete Office on Legs," your choice of drawers, freight paid..... **\$22.00**

Get Posted on these and other Weis Business Conveniences. See a dealer or a catalog. Let us send you some valuable hints for saving office space and time.

The *Weis* Mfg. Co., 147 Union St., Monroe, Mich'

CONCERNING RENEWALS—Subscribers of this magazine are requested to note that the date of expiration of subscription, printed on wrapper, is our only receipt for payment of renewals. Two weeks is usually necessary to make the change. Renewals should always be sent in advance of expiration in order to avoid confusion, or missing copies. EXPIRED cards are removed from our automatic addressing machine, and the only way to be SURE of getting every number is never to let your subscription expire.

"Parfumejo de la Fenikso"

de P. Gautier & Cie., Le Lilas, proksime Parizo, Francujo, sendas, senpage, afrankite, al ĉiuj samideanoj kiuj ĝin petas, sian katalogon de parfumejo kaj saponejo, kun parfumita poŝalmanako.

PATROJ KAJ FILOJ

A Masterpiece in the Russian

A Masterpiece in Esperanto

Russia, with one foot in the Stone Age, the other in the Twenty-Fifth century. "Darkest Russia," whose literary lights play at once upon the beauties of the cosmic future and reveal in pitiless detail the horrors of modern "civilization."

You don't know current literature, you're hardly on speaking terms with the human race, unless you know something of what Russia has written.

PATROJ KAJ FILOJ is a fascinating novel by Turgenev, translated by Kabe and published in Moscow. To say that it is by Turgenev proves it a Russian masterpiece. That it is translated by Kabe indicates that it is still a masterpiece in Esperanto.

Postpaid, 75 cents

AMERICAN ESPERANTIST

700 East Fortieth Street, Chicago

"I'M FROM MISSOURI"

Is the colloquial warning that the speaker requires visual evidence of the accuracy of your statements. In that sense, many people who have never been west of the Mississippi or east of the Rockies are from Missouri.

When, in your propaganda work, it is needful to impress the eye of the listener, to *show* him something (and by the way it is always needful, if you but know it) there is nothing which makes so fine and convincing a display in so small a space as our

Gazetara Fotoĝrafio

It is about 11x15 inches in size, printed on tough, pliable board that can be compactly rolled, and shows about eighty of the Esperanto periodicals. If you want to get a hearing from any editor or public man, show him this photograph *first*, and then he'll be asking you to tell him about Esperanto, and not you asking him for the privilege. There's a world of difference.

Get this photograph and you'll find it the most valuable part of your propaganda "kit." Postpaid, in mailing tube, 25 cents.

AMERICAN ESPERANTO COMPANY

700 East Fortieth Street, Chicago

Abonprezo Sanĝita!

SAMIDEANO ĈIUMONATA

Internacia

Ilustrita

Revuo

Esperantistoj kaj Esperantaj Societoj devas posedi, ĉar la informo de la tutmondaj esperantaj jurnaloj aperos.

Librovendistoj devas posedi, ĉar vi scias per kiaj eldonaĵoj vi gajnos profiton.

Artistoj kaj arto-amatoroj devas posedi, ĉar vi komprenos pri la artaj kaj artistaj movadoj tra la mondo!

Fabrikistoj kaj komercistoj devas posedi, ĉar vi trovos la rimedon per kiu vi gajnos profiton, per la informo de tiu ĉi revuo.

1 kajero, 1 Sen.

Oni antaŭpagu laŭvole por almenaŭ ses monatoj, ĉe la administrarejo:

M. HIKOSAKA, 33 Abekawamachi, Asakusa,

TOKIO JAPAN

Specimeno senpage

Type and Typography

THE GREATEST demand for Esperanto type comes from persons who wish to print articles in newspapers. Nearly all daily papers are set on the Mergenthaler Linotype. Linotype characters are cast from matrices, and five matrices for each accented letter are enough. In fact, three each usually suffice. They cost 3 cents per matrix for Roman only and 4 1-2 cents for Roman and Italic. Available in the following faces:

ĉghjŝŭCGĤJSŬ
ĉghjŝŭCGĤJSŬ

Ten-Point Roman and Italic. Standard line, Low caps only.

ĉghjŝŭCGĤJSŬ
ĉghjŝŭCGĤJSŬ

Eight-point Roman and Italic. Also works with Standard line seven-point.

ĉghjŝŭCGĤJSŬ

Six-point Roman. Standard line, low capitals only.

Mergenthaler Magazine-Keyboard Plan of Amerika Esperantisto

In the accompanying table there is placed opposite each Esperanto character the number of the channel, and the character that it displaces. Let every Esperanto club see to it that the local newspapers are equipped to set Esperanto matter. Supply the composing-room foremen with copies of this table.

ĉ	29	ff	Ĉ	83	Q
ĝ	30	ffi	Ĝ	85	X
ŭ	31	ffi	Ŭ	87	
ŝ	46	..	Ŝ	88	
ĵ	59	\$	Ĵ	89	
h	60	....	Ĥ	p1.	

The above proofs of faces and table of arrangement contain all the information we can give relative to the subject. Your printer understands the technical terms. Supplies may be had from the Mergenthaler Linotype Co., New York, New Orleans, Chicago or San Francisco.

Esperanto Type for Hand Composition

The American Type Founders Co., with branches all over North America, will supply Esperanto letters in body Roman.

Barnhart Bros. & Spindler, Chicago., have made for *Amerika Esperantisto* the following Esperanto characters: 6-pt. ^ ^ CGĤJSŬĉĉĤJSŬĉĝhjsŭ 8-pt. ĈĜŜĝjsŭ

Ĉ Ŭĝhjsŭ 10-pt. ĈĜŜĝjsŭ Ĉ Ŭĝhjsŭ Ĉĝjsŭ

12-pt. ĈĜŜŬĝjsŭ ĈĜĴSŬ ĈĜĴSŬĝjsŭ

Ĉ Ĉ Ŭ Any of the characters shown here may be obtained from the firm named, in quantities of 1-4 lb. each; prices 60c to 75c per lb. Very small, but complete fonts of any of above faces, with no letters not shown, are mailed by us at 50c each.

Esperanto Type-Composition

There is no higher class of composition than that furnished by us. Every proof is read three times, broken type carefully removed and plate-proofs inspected. If you have a book or pamphlet, write us. Usually, our rate will be \$1.00 per 1,000 ems—same as any other high grade house in Chicago would estimate for English work of similar quality. In Esperanto, our work cannot be excelled in the world, nor equalled nearer than Paris. Copper electrotypes, good for 100,000 impressions, supplied at cost.

AMERIKA ESPERANTISTO

FORTIETH STREET ☆ ☆ CHICAGO

Is Your Town Library “LOADED”?

MOST PUBLIC LIBRARIES get a great many books for which the owners have no further use. The owner usually thinks of the town library about the time the pearly gates open to receive him. Books tend to temperate living, the latter to longevity, and thus many a brand-new, spanking library building, the pride of our town and a shining (shining) monument to the pluck of our young mayor and the thrift of our 1906 **CARNEGIE** 1906 has its shelves loaded with late editions of varnish, and antebellum books.

HORATIO dauntlessly holds the bridge, while forty street cars full of angry passengers demand to know what the dickens is the trouble ahead. Demosthenes orates from a top-shelf, Plutarch's *Wives of Illustrious Men* are still wondering why they didn't stay single, and Noah carefully twists the tail of the tired alphabet as he hustles the Z is for Zebra into the ark.

BUT BOOKS ABOUT ESPERANTO, inasmuch as their owners are still greatly alive, do not come to the libraries in what you would call an irresistible flood.

SENEPERANTITIS is a chronic complaint with hundreds of Libraries.

YOU order a half-price subscription sent to your public library.

WE will then give that same library, post free, a copy of the *American Esperanto Book*

YOU MUST use this blank coupon.

IF YOU CAN'T afford this, then your club **CAN**.

**A M E R I K A
E S P E R A N T I S T O**

Library Half Price

NAME OF LIBRARY

ADDRESS

I enclose fifty one-cent stamps. Please send to the library named above **AMERIKA ESPERANTISTO** one year as per your special offer for public libraries.

Signature:

Street:

P. O.

State:

OFFICIAL PART

ESPERANTO ASSOCIATION
OF NORTH AMERICA

Central Office: Chamber of Commerce,

Washington, D. C.

ELECTIONS.

The General Council has elected Dr. Clara L. Todson to fill the vacancy in the Councilorship of the Central Division. Dr. Todson's address is 23 The Spurling, Elgin, Ill., and all workers in Illinois, Michigan and Wisconsin should put themselves in communication with her.

Because of excess of work in his profession, the Councilor of the Western Division, Prof. J. J. Wedel, of Anaconda, Mont., has resigned. As his successor the General Council has elected Mr. Fred Rivers, Editor of "La Simbolo," P. O. Box 1020, Tacoma, Wash.

THE CONGRESS.

Elsewhere in this number will be found a copy of the First Official Circular of the Sixth International Esperanto Congress. Everything seems to indicate that this will surpass all previous congresses in the results obtained. A large number in America and abroad have written to say they would be present. The work of preparation is well under way, and each part given to a special committee. The general committee, which includes the seventeen members of the council of the District of Columbia Esperanto Federation, holds a meeting every Thursday afternoon, while the special sub-committees meet as often as necessary. Every member of the association should realize, first, that this is his congress and should therefore feel free to give not financial assistance but all helpful advice, second, that upon the leaders in Washington is falling the hard, tiresome work of preparation. Attention is called to the special congress stamp which has been prepared. Every Esperantist should use these upon his correspondence and thus aid in advertising "LaSesa." These can be obtained from the Secretary, Edwin C. Reed, Chamber of Commerce, Washington at 25c a hundred. Care should be taken in using these, since Great Britain will not accept any mail with such a special stamp, and Germany insists that the

stamp be upon the back of the envelope. The committee has also had prepared a special set of Washington post cards, with Esperanto printing, which are sold at 25c for a set of fifteen.

FINANCES.

The attention of everyone is called to the treasurer's semi-annual report published herewith. It will readily be seen that the association is not flourishing financially, and the assistance of every Esperantist is earnestly requested. The fee for regular membership is fifty cents a year, and every one ought at least to contribute this amount. The fee for Sustaining Membership is \$10.00 a year, or \$1.00 a month. If you are unable to become a Sustaining Member, you can help by making such contribution as you can afford. The money in the general fund, from regular membership dues, is used for the propaganda, printing, postage, etc., none of it being paid to any officer. The guarantee fund, from sustaining member dues and contributions, pays for the special expenses of the Central Office, the salary of the secretary, etc. At least thirty new sustaining members, or an equivalent amount in contributions, are necessary to continue the salary of the Secretary until the Congress. From his salary of \$100 a month, Mr. Reed has to pay for all the stenographic help needed, and this is now being constantly required, since in addition to his regular work, the Secretary is acting as Secretary for the Congress Committee and is ex-officio member of every special committee. A full list of members, sustaining members, and contributors will be published in the "Adresaro" before the Congress.

SUSTAINING MEMBERS.

Since last report the following have become Sustaining Members:
Rev. Paul F. Hoffman, Baltimore, Md.
Prof. H. H. Lane, Norman, Okla.

Chas. R. Ege, Philadelphia, Pa.
 Mrs. Mary D. Prime, Honolulu, H. T.
 John Fogg Twombly, Brookline, Mass.
 Arthur L. De Groff, Newark, N. J.
 R. M. Chase, Cobourg, Ontario.
 Joseph Silbernig, New York City.
 I. M. Way, Crowley, La.
 Charles E. Yeater, Sedalia, Mo.
 Miss Ann F. Beatty, Cardington, Ohio.
 Mrs. S. V. Kellerman, Washington, D. C.
 Chas. H. Briggs, Minneapolis, Minn.
 W. E. Kennedy, Philadelphia, Pa.

CONTRIBUTIONS.

The following contributions have been received:

A Pioneer Esperantist.....	\$100.00
Prof. George Macloskie, Princeton, N. J.	5.00
A. P. Beauchemin, Montreal, Canada....	1.00
Arthur Smith, Van Wert, Ohio.....	1.50
Mrs. E. A. Judd, Olean, N. Y.....	2.00

TREASURER'S ACCOUNT.

The following is a report of the finances of the Esperanto Association of North America on the first of March, 1910:

General Account

Receipts—Membership and charter fees.	\$268.75
Examinations	43.40
Miscellaneous	.45
Total Receipts.....	\$312.60

Paid—Postage	\$73.59
Fees paid to Councilors.....	27.75
Examiners fees, diplomas, etc.	25.80
Printing and miscellaneous....	109.82
Total Expenditures.....	\$236.96

Balance on hand.....	\$75.64
----------------------	---------

Guarantee Account

Receipts—Sustaining membership fees.	\$499.00
Contributions	117.50
Total	\$616.50

Paid—Six month's salary to Secretary.	\$600.00
---------------------------------------	----------

Balance on hand.....	\$16.50
----------------------	---------

STATE SECRETARIES.

The following new state secretaries have been appointed:

South Carolina—Dr. Stanhope Sams, Literary Editor "The State," Columbia, S. C.
 Louisiana—J. G. Haupt, 1004 Ave. K, Crowley, La.
 Porto Rico—Robert Graham, Ponce, Porto Rico.
 Hawaii—R. S. Norris, Manoa, Honolulu.
 Ohio—Dr. M. M. Henry, Hotel Daytonia, Dayton, Ohio.
 Kentucky—Prof. E. F. Farquhar, 301 Park Ave., Lexington, Ky.

PASSED ADVANCE EXAMINATION.

Atesto pri Kapableco.

William Noel Birchby, Colorado Springs, Colo.
 Mrs. W. B. Howard, Omaha, Neb.
 Herman Lincke, Mitchell, Iowa.
 John A. Zaabel, Chicago, Ill.
 Dr. Harry Taylor, Paris, Texas.
 Mrs. L. de L. Helliwell, Toronto, Canada.
 Dr. Elmer E. Haynes, Lewis, Kansas.

PASSED PRELIMINARY EXAMINATION.

Atesto pri Lernado.

Tom Holliday, Amherst, S. D.
 G. L. Bidwell, Washington, D. C.
 H. B. McClure, Washington, D. C.
 J. D. Flenner, Boise City, Idaho.
 Gilbert J. Meredith, Felton, Del.
 George R. Drake, Buffalo, N. Y.
 Dr. C. E. Grabowski, Trenton, N. J.
 Miss Mattie Wadsworth, Hallowell, Me.
 Donald Stephens, Arden, Del.

ESPERANTISTS OF OHIO.

At the Second American Congress held at Chautauqua last August, important amendments were made in the constitution of the E. A. N. A., the objects of which were to bring about a more compact and more truly representative organization. This in Ohio, as elsewhere, necessitates not only the re-organization of the old state association and election of new officers, but also the formulation and adoption of an entirely new constitution and by-laws conforming to the requirements of E. A. N. A. A large number of the members being unaware of the precise situation are in such position that if some action is not taken at once and dues paid they will not only cease to be members of a State Association, but of our important National organization as well.

Now there can be no question but what Esperanto has made greatest progress in those countries having the most compact and strongest organizations. It is also an undeniable fact that our splendid movement is making more marked and enduring progress in those states having strong, forceful, active organizations. Esperanto, in Ohio, has made in the past few years a truly satisfactory and notable advance, and in numbers and activity displayed stands well to the front among the states of this union; but in the present situation there it becomes necessary to act at once, else a check will be placed on the progress and welfare of the movement that will be well nigh irreparable, at least difficult to overcome. Also, owing to repeated demands made upon us from that section, it became necessary for the National Executive Committee to take the matter in hand, which has appointed as temporary Secretary and organizer one of the earliest Esperantists of this country, Dr. M. M. Henry of Dayton, Ohio. We have received the following letter from him for publication in the official part.

ATTENTION OHIO.

In accordance with authority conferred upon me by the E. A. N. A., I have had correspondence with a large number of Esperantists of Ohio regarding reorganization, or rather establishment of a State Association. I find that a large number are not only favorable thereto, but loyally enthusiastic, therefore, we will proceed at once towards forming such organization.

It is proposed in accordance with the new National Constitution to make the new organization truly representative. Each present member of the E. A. N. A., and each individual intending to become a member of the Ohio Esperanto Association is requested to send name and address to me at once, together with your nominations for the following officers: President, Vice President, Second Vice-President, Secretary-Treasurer and five Councilors, immediately after which an election will be held which likely will be by letter ballot by the entire Esperantistaro, it not being deemed feasible to get them together at this time in a general meeting.

I desire to call attention to the following: It costs nothing extra to become a member of the now-forming Ohio Esperanto Association. Every present member of the E. A. N. A. in good standing becomes a member at no additional expense. Their payment of fifty cents for membership in the National entitles them to membership in the State. Likewise every member now or in future paying fifty cents to the State Association becomes thereby a member of the E. A. N. A. Twenty-five cents of all dues belong to the State Association and twenty-five cents are forwarded to the E. A. N. A.

I also desire to call your particular attention to the coming Sixth Congress at Washington; other states are making preparations for that great event, by far more important than any yet occurring in the Esperanto world; and it behooves us of the proud State of Ohio to arise and act, and do the utmost in our power to contribute our just portion to the success of the American International Esperanto Congress, and thus be factors in helping push Esperanto forward to a point that would probably require twenty years of divided individual effort to achieve. Through united systematic effort lies the way to true success.

Respectfully,

Dr. M. M. Henry,

Temporary Secretary and Organizer,
Daytonia Hotel, Dayton, Ohio.

CANADIAN DIVISION.

From September 1st to February 1st the following members had been enrolled in the Canadian Division of the Esperanto Association of North America.

R. M. Chase, Cobourg, Ont.
Edwin E. LaBree, Ottawa, Can.
Rev. H. Weigand, Brodhagen, Ont.
C. E. M. Morssen, 1653 St. James St., Montreal,

C. F. Bardorf, St. Lawrence Sugar Refining Co.,
C. P. R. Tel. Bldg., Montreal Can.
E. S. Jelley, Jr., Box 89, Vancouver, B. C.
Mrs. L. de L. Helliwell, 64 Brunswick Ave.,
Toronto, Can.
A. H. Mackay, LL.D., Education Ofce, Halifax,
N. S.
W. McLaughlin, 988 Lorne Ave., London, Ont.
J. B. Hammond, Nairn Center, Ont.
Mrs. J. J. Hammond, Nairn Center, Ont.
Dr. R. E. MacDonald, St. Paul Bldg., Malifax,
N. S.
W. Ramsey Armitage, Western Canada College,
Calgary, Alberta.
Miss Helen D. A. Armitage, 90 Spring Garden
Rd., Halifax, N. S.
James McLaughlin, 914 Elias St., London, Ont.
Mr. L. LaRose, Notre Dame De Grace, Montreal,
Que. (2 years.)
C. E. F. Smith, Canadian Cannery, Hamilton,
Ont.
H. S. Saunders, 21 Harbord St., Toronto, Can.
N. A. Rudy, Broderick, Saskatchewan.
Roland Palmer, Peterboro, Ont.
Fred J. Kohn, 20 Balmuto St., Toronto, Can.
Dr. J. Baxter, Chatham, New Brunswick.
L. H. Gorham, Prince Rupert, B. C.
J. S. Harrington, 114 University St., Montreal,
Ole Peterson, Broderick, Saskatchewan.
Z. S. Lawrence, West Shefford, Que.
R. E. Waddington, Chilliwack, B. C. (2 years.)
J. Vernon Hughes, 234 Queen's Ave., London,
Ont.
F. W. Hughes, 234 Queen's Ave., London, Ont.,
M. D.
H. B. Odell, 21 Elmer St., Toronto, Can.
William E. Masters, Grenfell, Saskatchewan.
Alexander MacLaren, 285 High Park Ave., West
Tronto, nt.
R. H. Lang, Box 933, Regina, Saskatchewan.
Rev. J. M. Decoene, 327 4th St., Brandon, Mani-
toba, (2 years.)
Ben. B. Pannett, 78 Florence St., Ottawa, Can.
E. S. Harrington, Kentville, N. S.
C. E. Heroux, 262 Notre Dame St., Three Riv-
ers, Que.
Karl B. Goldbach, Perth, Ont.
Herbert H. Seidler, 509 Ontario, St., Toronto,
D. J. B. J. Brossard, Laprarie, Que., (2 years.)
Miss Elizabeth Roberts, Stamford, Ont.
A. H. C. Nowers, 3 Batery St., Niagara Falls,
Ont.
Mrs. Frank W. Hooker, Selkirk, Manitoba.
John E. McFadyen, 67 Roxborough St., West
Toronto, Can.

All suggestions, applications for membership, and other communications from persons interested in the formation of the new District Association to cover New Jersey should be sent to Mr. Rolland B. Moore, Elizabeth, N. J., who is the official representative of the E. A. N. A. for this purpose. This Association is now being organized and all Esperantists who love in New Jersey should support it.

John M. Clifford, Jr.,
Councilor, Eastern Division.

LA SESA INTERNACIA KONGRESO DE ESPERANTO

Washington, U. Ŝ. A.

14-20'an de Aŭgusto, 1910

UNUA CIRKULERO

La Sesa Internacia Kongreso de Esperanto okazos en la urbo Washington, D. C. (Distrikto de Kolumbio), la Kapitulo de Usono, de la 14a ĝis la 20a de Aŭgusto, 1910a.

Tia anonco mem devus sufiĉe certigi al vi ke LA SESA superos ĉiun antaŭan kongreson, ĉar la amerikanoj estas famaj pri grandega maniero por fari aferojn, kaj oni povas konfidi je la usonanoj por fari la venontan kongreson la plej sukcesplena el ĉiuj.

Oni klopodas por aranĝi grandan kongreson, kaj la Organiza Komitato, kiu kontrolos ĉiun detalon de la laborado, konsistas el zorge elektitaj gesinjoroj, kiuj estas bonekonataj pro siaj specialaj kapabloj, kaj ankaŭ pro sia entuziasmo pri la Internacia Lingvo Esperanto.

Inter la komitatanoj troviĝas la jenaj:

John Barrett, Direktoro de la Internacia Oficejo de la Amerikaj Respublikoj, kaj prezidanto de la Esperantista Asocio de Norda Ameriko.

Edwin C. Reed, Ĝenerala Sekretario-Kasisto de la Esperantista Asocio de Norda Ameriko, Sekretario-Adjunkto de la Konstanta Komitato de la Kongresoj, Sekretario de la Organiza Komitato de la Sesa Kongreso, membro de la Washington's Cambio de Komercio, Kasisto de la Organiza Komitato de la Sesa Kongreso.

Pr-o W. J. Spillman, el la Usona Departamento Agrikultura, Prezidanto de la Aga Komitato de la Esperantista Asocio de Norda Ameriko, Prezidanto de la Organiza Komitato de la Sesa Kongreso.

William F. Gude, Prezidanto de la Washington's Cambio de Komercio, Prezidanto de la Esperantista Federacio de la Distrikto de Kolumbio.

D-ro Ivy Kellerman-Reed, Prezidanto de la Ekzamena Komitato de la Esperantista Asocio de Norda Ameriko, Prezidanto de la komitato pri la Kongresa Konkurso Literatura.

I. C. I. Evans, Sekretario-Kasisto de la Esperantista Federacio de la Distrikto de Kolumbio, Helpa Sekretario de la Organiza Komitato de la Sesa Kongreso.

Kaj la prezidantoj de la specialaj komitatoj pri anoncado, gvidlibroj, kunvenejoj, memoraĵoj, kunvenoj sekciaj, ekskursoj, amuzado, loĝado, eksperimentoj de la ruĝa kruco, basbalo, eksportado, diservoj, k. t. p.

KONGRESKARTOJ. La kongreskartoj, kiuj enlasos la posedantojn en la diversajn kunsidojn, amuzaĵojn, k. t. p., oni povas aĉeti po kvin dolaroj (dek spesmiloj). Al ĉiu ĉestanto ĉe la kongreso, kiu venos el iu alia parto de la

mondo el Norda Ameriko, la kasisto repagos la sumon de du dolaroj kaj duono (kvin spesmiloj) kondiĉe ke la karto estas aĉetita antaŭ la unua de Junio. Ono devas mendi sian kongreskarton de la Sekretario (ĉe la adreso sube) aŭ de la Centra Oficejo Esperantista, 51 rue de Clichy, Parizo.

LOGADO. La komitato pri loĝado jam klopodas por speciala rabatprezo al kongresanoj. Washington estas fama pro sia gastemeco al vizitantoj. Ordinare oni povas loĝi en unua klasa hotelo po du aŭ tri dolaroj (kvar aŭ ses spesmiloj) por unu tago, ricevante loĝadon kaj manĝadon: kaj oni povas ricevi bonan loĝadon kaj manĝadon po ses aŭ ok dolaroj (dekdu aŭ dekkses spesmiloj) por unu semajno.

TRANSPORTADO. Ĉar ni tute ne povis ludi en Usono ŝipon por la veturo de la Eŭropaj Esperantistoj, kiel oni sugestis, kaj ne povas aranĝi rabaton ĉar la ĉefoficejoj de la ŝipkompanioj estas en Eŭropo, la Organiza Komitato petis ke la Centra Oficejo Esperantista kaj la Universala Esperanto-Asocio arangu la vojaĝon, kaj anoncu planojn kaj koston en la Esperantistaj ĵurnaloj de Eŭropo. Ni povas certigi ke la kosto de Eŭropo ĝis Nov-Jorko duaklase, kiu estas sufiĉe luksa, estos proksimume kvindek dolaroj (cent spesmiloj). De Nov-Jorko ĝis Washington unuaklase kostas ordinarare kvin dolarojn (dek spesmilojn), kaj por la kongresanoj rabato estos aranĝita.

BASBALO. Same kiel oni pensas pri Hispanujo, kiam oni aŭdas ion pri la konkurso de la toroj same kiel ĉies pensoj sin turnas al Svislando, kiam oni parolas pri montosportoj, kaj al Anglujo kiam oni parolas pri "cricket," tiamaniere ni nepre pensas pri Usono, kiam oni nomas basbalon, la "Grandan Amerikan Ludon." En la daŭro de la Kongresa semajno okazos konkursoj de la "American Baseball League" (besbol lig), kiu enhavas la plej lertajn ludantarojn el ĉiu parto de ĉi tiu kontinento. Amatoraj konkursoj inter lokaj ludantaroj ankaŭ okazos. Usonaj Esperantistoj ĉeestos kaj klarigos la ludon al la kongresanoj.

AKCEPTADO. Washington'aj Esperantistoj, portante insignojn Esperantajn, ĉeestos ĉe la stacidomo por renkonti vin kaj instrui vin pri la vojo, k. t. p. Por zorgi pri la kongresanoj el Eŭropo, speciala komitato Nov-Jorka iros por renkonti ĉiun vaporsipon sur kiu ni scias ke Esperantistoj venas, kaj se iuj Eŭropaj Esperantistoj sciigos nin ke ili venos al Boston aŭ alia haveno, ni arangos ilian akceptadon.

EKSKURSOJ. Krom postkongresaj ekskursoj, pri kiuj oni nun ne povas plene sciigi, ni aranĝos grupon por viziti la multnombrajn belajn konstruaĵojn, parkojn, k. t. p., en kaj ĉirkaŭ la urbo. El tiuj ĉi Washington havas pli multajn kaj pli belajn, kvankam ne tiel malnovajn, ol iu ajn alia urbo en la mondo. Ĉi tiuj grupaj ekskursoj estos kondukitaĵ de lokaj Esperantistoj.

POSTKARTOJ. La komitato jam eldonis specialajn poŝtkartojn de Washington'aj vidindaĵoj portantajn plenan priskribaĵon Esperante presitan. Ĉi tiujn oni povas mendi de la Sekretario po dudek kvin cendoj (duono da spesmilo) por dek kvin poŝtkartoj. La profito el ĉi tiuj estas enspezata de la Sesa Kongreso.

KONGRESMARKOJ. La komitato jam eldonis tre belajn kongresmarkojn, kiujn oni povas mendi de la Sekretario po dudek kvin cendoj (duono da spesmilo) por cent markoj. La profito estas enspezata de la Sesa Kongreso.

LITERATURA KONKURSO. La dua Kongresa Literatura Konkursa okazos (kiel la unua en 1909a, tiel sukcese okazinta en Barcelono) en la daŭro de la Kongresa semajno. Ĉiuj personoj, societoj, redakcioj, k. t. p., kiuj bonvolos proponi temojn kaj doni premiojn, estas urĝe petataj ne nur detale informi la prezidanton de la komitato pri la konkurso (D-ro Ivy Kellerman-Reed, The Lamont, Washington) aŭ la Sekretarion de la Organiza Komitato, sed ankaŭ samtempe publike anonci per gazetoj, k. t. p., ke tiaj temoj kal premioj estas proponitaj al la komitato. Se specialaj juĝantoj estas postulataj bonvole anoncu tion, kune kun la nomoj kaj adresoj de la specialaj juĝantoj elektitaj. Ĉiu manuskripto juĝota de la Kongresaj Juĝantoj devos estis ricevita en Washington antaŭ la la de Julio, 1910a. La Organiza Komitato proponas la jenajn temojn kaj donacos medalojn al la premiitoj:

1. Por la plej bona prozaĵo (de 1000-2000 vortoj) pri la Universala Frateco.
2. Por la plej bona poezio (de 20-50 linioj) pri La Universala Frateco.
3. Por la plej bona rakonto (originala prozaĵo de 2500-3000 vortoj).
4. Por la plej bona rakonto (originala prozaĵo de 2500-3000 vortoj) verkita de junulo aŭ junulino inter la aĝoj de dek kvin kaj dudek jaroj. Aliaj temoj kaj premioj, kaj ankaŭ la reguloj de la konkurso, estos anoncataj en sekvontaj cirkuleroj, kiujn la Sekretario sendos al iu, kiu sendas nomon, adreson kaj poŝtmarkon.

LA URBO WASHINGTON.

Washington estas unu el la plej belaj urboj en la mondo, enhavante proksimume tricent mil loĝantojn, kaj estas fama pro sia pureco, larĝaj stratoj kaj aleoj, belegaj arboj, pitoreskaj parkoj, majestaj konstruaĵoj el marmoro kaj granito, multaj lokoj interesaj, inter kiuj estas la Blanka Domo, kiu estas la loĝejo de la Usona Prezidanto; la Kapitulo, kie kunvenas

la Usona Kongreso; la Biblioteko de Kongreso, la plej bela kaj granda en la mondo; la Monumento de Washington 171 metrojn alta, kiu estas la plej alta masonaĵo en la mondo, kaj havas interne rapidan elevatoron, kiu portas la pasaĝerojn ĝis la alteco de 155 metroj; la Nacia Trezorejo kun ĝiaj grandaj kasejoj; belegajn konstruaĵojn de la registaraj departementoj; la Corcoran (korkoran) Artgalerio; la Smithsonian'a, Nacia, kaj Kuracarta Muzeoj; Botanikaj Gardenoj; Zoologia Parko; k. t. p. En ĉiujn ĉi la enirado estas senpaga.

Aŭgusto estas nomata en Washington la "Monato Turista," ĉar ordinare estas pli multe da vizitantoj ol en iu ajn alia sezono de la jaro. La vetero dum aŭgusto estas modere varma, la vesperoj estas malvarmetaj kaj refreŝigaj. Estos multaj plezuroj, ekzemple, ekskursoj lunlumaj al la Grandaj Akvofaloj de la Potomac (potomak) Rivero, al Glen Echo (glen eko), al Chevy Chase (ĉevi ĉeĵs) Lago, k. t. p., kaj veturadoj laŭ la bela Potomac Rivero per boatoj provizitaj je musiko, dancado, manĝetoj, kaj aliaj amuzaĵoj por la pasaĝeroj.

Ekskursoj estos aranĝitaj al Mount Vernon (maŭnt vernon), la originala domo kaj tombo de George Washington, kie oni povas vidi la meblaron, k. t. p., kiun li uzis dum sia vivo, ĝuste kiel ili estis antaŭ cent kvindek jaroj; al Arlington Cemetery; al Chesapeake Beach (ĉesapik biĉ), Cabin John Bridge (kabin ĝon briĝ), kiu estas la plej longa ŝtonarko en la mondo, Alexandria (alekzandria), la Nacia Hejmo por maljunaj soldatoj, Militŝipa Haveno, k. t. p. Je distanco de unu horo de Washington estas bonega salakva banado.

SURVOJE AL WASHINGTON.

Sendube la plimulto de la Eŭropaj Esperantistoj elŝipigos ĉe Nov-Jorko, kaj de ĉi tiu urbo veturos al Washington per la fervojo. Nov-Jorko estas la plej populita urbo krom unu en la mondo, kaj enhavas multajn unikajn vidindaĵojn. Oni devos vidi la tre altajn konstruaĵojn, unu el kiuj havas kvardek du etaĝojn; la parkon longan kvin mejlojn ĝuste en al centro de ĉi tiu urbejo. Sur la ekstera muro de unu alta konstruaĵo estas horloĝo kies diametro estas preskaŭ dek du metroj. La akvario de Nov-Jorko estas la plej bona en la mondo, eĉ pli bona ol tiu fama akvario en Neapolo.

Eminentaj Esperantistoj de diversaj landoj ĉeestos, kaj D-ro Zamenhof diris ke li certe venos. Decidu ke vi ankaŭ venos al Washington kaj partoprenos en la Sesa Kongreso. Skribu tuj kaj mendu vian kongreskarton, poŝtkartojn, markojn, kaj petu iun ajn deziratan sciigon.

ADRESU: Edwin C. Reed, Sekretario de la Sesa Kongreso de Esperanto, Washington, D. C., Unuigintaj Statoj de Ameriko.

P. S. Oni povas pagi por Karto, k. t. p., per ĉeko de la Ĉekbanko Esperantista.

LA MOVADO EN USONO

Colorado Springs, Colorado.—Estas du novaj klasoj, kun pli ol tridek kursanoj. La propagandema sekretariino, Fraŭlino McMillan, skribas ke la klubo nun havas sesdek aĵojn, kun espero por multaj novaj. En la lasta kunveno oni adoptis novan konstitucion kaj elektis novajn estrojn: Prezidento, Sro. William Noel Birchby; vicprezidanto, Dro. C. A. Dennis; sekretari-kasistino, Fno. Pearl B. McMillan; historiisto, Prof. F. H. Loud; kontisto, Sro. C. M. Balkam.

Pittsburg, Pennsylvania.—La nokton de la 26a de Januaro la Esperantista Societo de Pittsburgh donis interesan programon ĉe la Instituto de Carnegie. Sro. Fisher, prezidanto de la societo, faris malferman paroladon, kaj sekvis lin Dro. S. B. McCormick, kanceliero de la Universitato de Pittsburgh. Sinjorino Flora Williams kantis la juvelarion el Faŭsto en Esperanto, kaj ankaŭ arion el "Lucia." Fraŭlino Adelaide Sherman deklamis, kun bildoj, pri "La Domo Konstruita de Jak." Sro. Van Horne, kaj Sinjorinoj Williams, Sherman, kaj Bryan, ĉiuj el Wheeling, West Virginia, ludis la humorplenan komedieton, "A Norman Conquest."

Springfield, Illinois.—Fondigis esperantista klubo en teologia lernejo (Concordia Theological Seminary). Tio rezultis el la klopodoj de Rev. Theo. Hanssen, el Specht's Ferry, Iowa.

Minot, S. D.—Enloka ĵurnalo, donante raporton pri poŝtkarto sendita de Sro. Evald Kvam, kaj kiu faris vojaĝon ĉirkaŭ la mondon, enprezas tre interesigan artikolon pri Esperanto.

Cincinnati.—La Esperanto-Societo komencis en Januaro novan senpagan kurson.

Detroit, Michigan.—Dro. H. W. Yemans faras multajn propagandajn paroladojn, kaj aranĝas por laboro inter la studentoj de la ŝtata universitato kaj la normala lernejo. Li ankaŭ volas ke oni klarigu, ke li estas preta fari paroladojn en iuj urboj ne tro malproksime de Detroit.

Raleigh, North Carolina.—En tiu urbo Dro. Rudy, profesoro en la Stata Lernejo pri Terkulturo kaj Meĥaniko, faras bonegan propagandadon. La Komerca Cambio de la urbo donis sian oficialan aprobon al la laboro farata de Dro. Rudy.

San Francisco.—Oni fondis dum Januaro klubon kiu havas dek kvin membrojn. La sekretario estas Sro. Wm. McDevitt, 1260 Golden Gate Avenue. Ankaŭ ekzistas klubo por la studado de la lingvo, kiu kunvenas ĉe la Church of the Open Word, O'Farrel Street.

Stato Maine.—Prosperas Esperantaj aferoj en ŝtato Maine. Kvar societoj jam aliĝis al

E. A. N. A., enhavantaj unu novan junulan societon ĉe Washington Akademio en East Machias. Herbert Harris, Novangluja Konsilanto, antaŭnelonge faris paroladojn, pri kaj pro Esperanto, en Saco kaj ĉe Bowdoin Kolegio; kaj dum Februaro li parolados ĉe Colby Kolegio, Coburn Instituto kaj Hebron Akademio. La du lastenomitaj estas gravaj altgradaj lernejoj. En Portland, la sidejo de la unuefondita societo, troviĝas ok kursoj ĉiusemajnaj (du entute konsistas el knaboj), kaj la societo mem gajnis naŭ aĵojn depost la somero libertempo.

Albany, New York.—La 3'an de Januaro Prof. W. J. Spillman faris publikan paroladon ĉe la klubo "Aurania," el kio rezultis klubon kun dudek membroj. La prezidanto de la klubo estas Rev. W. M. Gage, kaj la sekretario Sro. Charles H. Mills. La bone konata ĵurnalo, Albany Argus, donis gravan raporton pri la parolado de Prof. Spillman.

Stato North Carolina.—La ĵtata esperantista asocio raportis kvardek-ses aĵojn la 8'an de Februaro. Tre bone por nova asocio, ĉu ne?

Sorrento, Florida.—Fondigis klubeto da esperantistinoj, kiuj kunvenas dufoje en ĉiu semajno por la studado de la lingvo. Estas sep membroj, kaj la korespondantino estas Fraŭlino Edith L. Edeburn.

Bostono.—Dro. Lowell, prezidanto de la Esperantista Klubo, faris paroladon pri Esperanto en kunveno de la Langham Mandolena Orkestro. "Crescendo," loka ĵurnalo por muzikistoj, diras ke la parolado vekis multe da intereso kaj ke kelkaj promesis lerni la lingvon. Sro. Norman H. Hastings, unu el la ludistoj de la orkestro, estas jam de longe esperantisto.

PRI JURNALA PROPAGANDADO.

Ĉiusemajne en la dimanĉa eldono de "Waechter und Anzeiger," germana ĉiutagĵurnalo publikigata en Cleveland, Ohio, aperas dukolora artikolo pri Esperanto. Sro. Emil Karpowsky, telegrafredaktoro de la dirita ĵurnalo, Prezidanto de la Cleveland Esperanto Society, kaj tre fervora kaj sperta esperantisto, starigis tiun fakon, kaj depost la pasinta Oktobro, kiam li aperigis la unuan artikolon, li konstante kaj senĉese laboris por sukcesigi ĝin.

Al la legantaro de "Waechter und Anzeiger" Sro. Karpowsky ofertas plenan kurson en Esperanto, kaj tre efektivan rimedon por ellerni ĝin. Li komencigis sian instruadon je la fundamentaĵoj de la subjekto, trakondukis la interesitulojn tra plengramatika studado, inter-

esigis ilin pri la parolado de la lingvo, pri la tradukado de humoraĵoj kaj poezio, kaj nuntempe skribas pri komerca korespondado. Li daŭrigos siajn artikolojn ĝis la venonta somero.

Komence Sro. Karpowsky invitis ĉiujn legantojn ke ili skribu al li kaj demandu pri iuj nekklaraj punktoj, kaj ankaŭ ke ili elverku la lecionojn kaj ilin sendu al li por ke li ilin korektigu. Li ricevis leterojn de dudek aŭ dudek kvin, iuj el kiuj daŭrigas sian studadon ĝis nune, kaj kiuj nune skribas al li esperante.

Sed la bonlaboro pro nia ideo ne finis tie ĉi. Kelke da germaĵaj ĵurnaloj en la nordokcidenta parto de Usono akceptis la artikolojn, kaj tiuj ĉi artikoloj aperas semajne en dekdu aŭ pli gazetoj en tiaj urboj kiaj St. Louis, Milwaukee, Davenport, k. a. Eksterdube per tiuj ĉi skribaĵoj la subjekto Esperanto konatiĝis al miloj kiuj alie ne estus aŭdintaj pri la internacia lingvo.

Jen estas ideala propagandajo. Vere la agema kaj sindonema laboro de Sro. Karpowsky estas plej laŭdinda kaj imitinda. Kio povus estis pli bona por tutdisvastigado de nia ideo ol tiaj artikoloj aperantaj en la ĵurnaloj kaj gazetoj de nia lando? Oni memoras kiamaniere la ĉiutagĵurnaloj enpresigis lecionojn kaj sciaĵojn pri Volapük kiam ĝi oferis sin al la mondo kiel le nova internacia lingvo. Certe la ĵurnalaro ne ŝanĝis; sendube ĝi enpresigus esperantajn lecionojn se oni oferus ilin. Ĉiu esperantisto kiu povas, sekvu la ekzemplon de Sro. Karpowsky; oni preparu kaj oferu al la ĵurnalo kiun li legas, seriojn da esperantaj lecionojn; oni insistu kaj eĉ pruvu al la redaktoro, se li rifuzus, ke Esperanto estas vivantaĵo, ke ĝi estas unu el la gravegaj temoj de la nuntempe; ke ĝi ne estas nura ŝatokupo de malmulte da malsaĝeĝiguloj, sed la seriozokupo de pli ol kvar milionoj da homoj tute tra la mondo; ke nuntempe ĝi petegas rekonadon kiun en la baldaŭna estonteco ĝi postulegos—kaj obtenos. Se estus necese, oni oferu sian verkojn tute senpage.

Ni fervorege kaj senĉese provu gajn la bonvolon de la gazetaro. —H. H.

AL ĈIU ESPERANTISTA KURACISTO.

Dum la tria aŭ kvara semajno de Aŭgusto, 1910, kunvenos en Washington, D. C., la Sesa Internacia Esperantista Kongreso. Kompreneble, inter la amaso da ĉeestontaj esperantistoj, troviĝos, kiel ĉe la pasintaj kongresoj, multe da niaj alilandaj kuracistaj kunfratoj. Plue, nia eminenta majstro, Dro. Zamenhof, mem, fondinto de la lingvo Esperanto, kaj eminenta okulisto ĉe Varsovio, Rusa Polujo, ĉeestos. Estas dezirinde, do, ke ni, Usonaj Tekanoj, organizu bonan sektion kuracistan. Tiamaniere, eble, ni ne sole taŭge bonakceptos niajn alilandajn kolegojn, sed eble varbigos multajn novajn anojn por la Tutmonda Esperanta Kuracista Asocio, kaj por Esperanto mem.

Bonvolu, mi petas, kiel eble plej frue, sciigi min ĉu vi intencas partopreni je la Kongreso kaj esprimi al mi viajn ideojn pri la afero. Estas dezirinde, ke ĉiuj esperantistaj kuracistoj reciproke konatiĝu. Eble ni povus organizi Usonan filion de la T. E. K. A. Per tio-ĉi, nia propagando inter kuracistoj pli grandigos.

Mi kaptas tiun-ĉi okazon por rememorigi ĉiujn el vi kiuj estas anoj de la T. E. K. A., ke viaj kotizaĵoj (enhavantaj abonon por 1910 al la Voĉo de Kuracistoj) maturiĝis Jan. lan. Se vi ne estus jam alsendinta viajn kotizaĵojn, bonvolu sendi unu dolaron nete, kiel eble plej frue, aŭ al mi, aŭ preferinde senpere al la kasisto, Dro. S. Mikolajski, 6 Sniadeckich, Lwow, Galicio, Aŭstrio.

Kenneth W. Millican,

Mi verkas adresaron de ĉiulandaj esperantistaj kuracistoj. Ĝis nun mi kolektis el la ĵarlibroj por 1906 kaj 1907, el la adresaroj de la A. E. N. A. kaj de la Filipina E. A., preskaŭ 2,000 nomojn, kiuj enhavas multajn el la plej bone konataj kuracistaj scienculoj de la mondo. Mi preparis tabelon da ĉirkaŭ 100 elektitaj nomoj, por montri ĝin al la kuracistoj tie ĉi. Tio malfermis al ili la okulojn. Antaŭ ne longe, mi montris tiun liston al kvin el la plej eminentaj specialistoj de St. Louis. Ĉiu rekonis tuj almenaŭ kvar kvinonojn el ĉiuj la nomoj tie ĉi skribitaj. La okulisto, la neurologisto, la hirurgo, la dermatologisto kaj la patologisto estis tute surprizitaj kiam ili trovis tie nomojn de eminentuloj kiujn ili kutimigis rigardi kiel ĉefoj de la profesio en iliaj diversaj fakoj. Mi intencas impresigi liston de 100 eminentuloj kuracistaj disvastiĝotan al kuracistoj.—*Kenneth W. Millican,* Crescent, Missouri, U. S. A.

MORTO DE SRO. TREADWELL.

La 10'an de Januaro, ĉe 460 Strato Lyon, San Francisco, mortis Sro. W. B. Treadwell, en la sesdek tria jaro de sia vivo. Li estis advokato, kaj dum multaj jaroj fervora Esperantisto, verkante, skribante kaj tradukante la lingvon. Neniu en tiu urbo laboris pli fidele por Esperanto, ĉar, kiel skribis lia vidvo, li mortis laborante por la lingvo.

SOUTHWESTERN DIVISION MEETING.

The Esperantists of the Southwestern Division are planning a meeting to take place in Wichita early in June. Those who are interested in this meeting and will try to be present are requested to notify D. T. Armstrong, 702 South Topeka Avenue, Wichita, Kansas. Mr. Armstrong will act as corresponding secretary for the convention.

LITERATURO

ABUL HOSEN KAJ LA KROKODILO.

Orienta Fabelo, tradukita de Fernand Marechal kaj Represata el *Holanda Pioniro*

Granda krokodilo elektis lokon en rivero kie viroj kaj brutoj estis devigitaj veni por trinki. Tie li atendis siajn kaptotaĵojn. Tuj kiam la brutoj tion rimarkis, ili forlasis la lokon kaj, kiam ili tre soifis, iris al tre malproksima fonto.

Abul Hosen, la ŝakalo, bofrato de "Reynard Fuchs" ne sentis la deziron foriri. Li prenis kanegon el densejo kaj sidigante sur arbo, kiu pendis super la akvoj, trinkis kiam plaĉis al li kaj tute sen danĝero.

Vidante tion, la krokodilo multe koleriĝis kaj petis de la formiko ke ĝi piku Abul Hosen, en la malsupra parto de lia dorso, kiam li denove trinkus.

Unu tagon kiam, sidante sur la arbo, Abul Hosen drinkis per la kanego, la formiko terure lin pikis . . . saltante kaj ellasante la kanegon por sin grati, Abul Hosen falis en la akvon kie la krokodilo lin atendis.

"Fine, mi vin kaptis, mia bona amiko," diris la krokodilo. "Via lasta horo estas alveninta."

"Kion vi povas fari je mi?" demandis Abul Hosen. "Mia viando estas tro malmola kaj sengusta; tute neeble estas por vi, havi bonan festenon, se mi nur bone estus preparita . . ."

"Bone," respondis la krokodilo. "Tiam

vi estos rostita."

Dirinte ĉi tiujn vortojn, li kaptis Abul Hosen kaj donis lin al sia avino, blinda, por rosti.

La kruro per kiu la avino tenis Abul Hosen apartenos al ŝi kaj la restaĵo al la krokodilo kiu iris por serĉi iom da fajro.

En ĉi tiu situacio, Abul Hosen, malesperigita, vidis pecon de ligno kiu flosis sur la rivero. Prenante ĝin per la mano kiu estis libera kaj prezentante ĝin al la blindulino, li diris:

"Nu! Prenu min per la kapo, alie, mi forirus . . ."

"Kial vi tenas tiun ĉi pecon de ligno en via mano? kaj kion vi faris je Abul," demandis la krokodilo kiam li revenis, alportante la fajron.

La maljuna avino, unue ne volis kredi ke ŝi tenis pecon de ligno, sed pensis ke la krokodilo tiel parolis por ke ŝi ne partoprenu al la festeno. Ŝi riproĉis la krokodilon kiu faris same.

Fine la krokodilo persekutis Abul sed li forrampis de la rivero, ĝis, lacega pro varmegeco, soifo, malsato, li falis sur la dezertan ebenajon.

En tiu ĉi tempo alvenis viro kun kamelo. La viro vidis la duone mortantan krokodilon kaj mirigite, aŭdis la krokodilon diri:

"Bonvolu konduki min al la rivero. Mi ĵuras ke, de nun, mi neniam suferigos la homojn."

La viro, kortuŝita, ŝargis lin sur la kamelon kaj ligis lin tie.

“Ĉu mi metos vin, tien, sur la randon?” diris la viro, kiam ili atingis la riveron.

“Metu min en la akvon, kie ĝi estas tre profunda,” respondis la krokodilo. La viro, kondukinte lin en la profundan riveron, liberigis lin. Sed nun, la krokodilo prenis la viron kaj diris:

“Aŭdu, mi gardos vin, se vi ne donas al mi vian kamelon.”

“Sed vi promesis ke vi neniam suferigus la homojn.”

“Jes,” respondis la krokodilo, “sed hodiaŭ mi tre malsatas. Mi devas havi vin aŭ la kamelon.”

Al la hieno kiu ĵus pasis sur la rando, ili petis por decido. La hieno ne deziris fariĝi malamiko je la viro aŭ la krokodilo kaj diris:

“Kiam vi kaptas viron, neniam manĝu lin en la akvoj, ĉar, alie, vi detruus vian digestadon.”

Jus alvenis Abul Hosen. La hieno sciigis lin pri tio kio okazis kaj petis por lia decido. La viro kaj la krokodilo kriis ke ili akceptus lian decidon.

“Mi ne bone aŭdas vin,” diris Abul. “Venu ambaŭ sur la randon por ke mi aŭdu pli bone tion, kion vi diras kaj por ke mi decidu.”

La viro kaj la krokodilo venis sur la randon. Abul petis sciigon de la unua.

“Eble vi ligis tro forte la krokodilon, tial vi dolorigis kaj kolerigis lin,” diris Abul.

“Jes! jes!” kriis la krokodilo. “Li ligis min tiom, ke mi eĉ ne povis spiri kaj la ostoj doloras min kiel se ili estis rompitaĵ.”

“Mi ne povas decidi ĝis kiam mi vidas la aferon per miaj propraj okuloj,” diris Abul. “Permesu ke la viro ligu vin kiel antaŭe kaj mi povos decidi.”

“Bone,” diris la krokodilo, “mi permesos al li ligi min kaj vi decidus.

La viro ligis la krokodilon kiel antaŭe.

“Ĉu estas tute same,” demandis Abul.

“Ne, li ligis min pli forte,” respondis la krokodilo.

“Bone,” respondis Abul Hosen, “ligu lin pli forte,” kaj la viro tion faris ĝis la krokodilo kriegis:

“Sufiĉe! sufiĉe! Li tiel faris!”

“Tiam,” diris Abul al la viro, “vi certe estis freneza kiam vi ligis la malfeliĉan krokodilon. Kiam Allah metis en viajn manojn tiom da viando, kial do vi ne eksplodigis la cerbon de ĉi tiu fripono.”

Aŭdinte tiujn ĉi vortojn, la krokodilo provis ilin kortuŝi sed la viro mortigis lin kaj forportis hejmen la viandon.

LA SIMBOLO DE L' AMO.

La sekvanta poemo, verkita de Sinjorino Marie Henkel, el Dresden, havigis al ŝi la unuan lokon inter la verkistoj ĉe la Barcelona Kongreso, kaj kronigis ŝin Regino de la Floraj Ludoj.

Rozujo sovaĝa, simbolo de l' amo,
En vintro vi staras sen ia ornamo!
En kampo vi nuda ĉagrenas dezerte,
Rozujo, malvarmo mortigos vin certe.

Mallaŭte tre dolĉa voĉeto elsonas:
“Silentu, silentu, mi dormon bezonas,
Min nutras denove patrino la tero,
Pacience atendas mi ĝis la somero.”

Dormantan rozujon printempo vekigis,
Somero ĝin riĉe kaj bele florigis.
Ho, donu al mi nun kroneton belfloran,
Girlandon balancan kaj brilekoloran!

“Ne tuŝu, ne ŝiru floraron, la mian,
Mi pikos, mi vundos la manon, la vian,
Pro amo mi miajn floretojn defendos,
Pro amo mi miajn pikilojn forsendos.”

Al vento ĝi florfoliojn oferis,
Aŭtune la fruktoj fiere aperis:
Rozujo, simbolo de l' amo vi restas,
Pacienca, alloga, kuraĝa vi estas.

SPORTO KAJ SPORTLINGVO.

Esperante verkita de Otto Lince, Bromberg,
kaj represata el *Germana Esperanto-*
Gazeto

Se iam estis epoko, postulinta grandegan laborkapablecon de ĉiu unuopa, kiu en la kruela kaj senkompata batalado pro ekzistado devis akiri sian lokon, tiu certe estis la nia. La emego al pli alta, spirita perfektigado kaj al atingado de konvena, ŝatata profesio elvokis konkuranton bataladon minacantan serioze la tutan moralan vivon, en kiu fine nur la spirita supereco povas venki la kontraŭulon. Sed ankaŭ la venkinto en ĉi tiu konkurado nur povas atingi la celon tute malfortigita pro unuflanka streĉado de l' spirita forto. Ne estas neigbla fakto, ke la batalado pro ekzistado en nia materiala epoko trookupas la spirititan streĉforton de l' vivo. "Troŝarĝiteco! Malfortigiteco! Troeksciteco de l' nervoj!" Ili ne estas signifaj vortoj, sed krioj de doloro de l' turmentata homaro, kiujn certe jam aŭdis ĉiu per ĉi tiu aŭ per alia formo.

Kiun la profesio devigas pasigi la tutan tagon en oficejo, kiu ĉefe spirite laboras, ties muskoloj malfortigas, ties saneco suferas. Ĉiam pli kaj pli tratabliĝis la konvinko, ke la egaliga kontraŭpezo kontraŭ la unuflankeco de l' moderna ĉasado al feliĉo, nur postulanta spiritan forton, estas la konvena movado de l' korpo, kiel ĝin prezentas al ni la sporto en nia moderna vivado.

Se eĉ ne ĉiu de ĝiaj specoj estas taŭga por ĉiu homo, ĝi tamen povas plenumi pro siaj multaj varioj sian ĉeftaskon, la sanecan progresigadon ĉe ĉiu persono.

La gejunularo emas al glacia sporto, al naĝo, rema, piedpilka, bicikleta sporto k. t. p., la burĝo de l' larĝa meza klaso okupas sin pri kegla sporto, ŝatata jam de tute praavaj tempoj; kaj la riĉulo amas velŝipan, ĉasan, rajdan, aŭtomobilan, aerŝipan sporton, ja en plej nova tempo eĉ la flugmaŝinan sporton.

Ne tuj aperis la sporto tiel diversspeca. Nur al nia moderna epoko estis rezervite, ellabori ĝin en tiel multespecaj rilatoj, kaj ĉefe kaj unue tio okazis en Anglujo. De tie ĝi rapide disvastiĝis

en ĉiujn kulturajn landojn, kaj hodiaŭ oni povas diri, ke la sporto fariĝis internacia. Pri ĉi tiu fakto konvinkas nin rigardo en la gazetaron, en kiu ni legas, ke okazis piedpilka konkura batalado inter Angloj kaj Germanoj, ke francaj rajdistoj estis venkintoj en Aŭstrujo, ke en bicikleta konkura veturado anoj de kvar diversaj nacioj interbatalis pro la kvarlanda premio aŭ en laŭtenisa turniro ses diversaj nacioj estas reprezentitaj. Kio ofte ne prosperas al la politiko, nome la alproksimigado de nacioj unu al la alia, tio ofte facile prosperas al la popoloj per interfratiganta sporto.

Sed per tio mi nun ne volas diri, ke ĉiu sporta aranĝo finiĝas en tutplena konsento kaj harmonio. Opiniaj diverssecoj pri la plej diversaj punktoj neniam estas tute eviteblaj; ĉiu, kiu havis okazon, partopreni en internacia sporta konkura batalo, malkaŝe konfesos tion. Do la kaŭzoj de l' malpacoj ne estas naciaj malamikecoj, sed ili estas ĝenerale sekvoj de l' miskomprenoj, bazantaj sur diverslingveco de l' unuopaj partoprenantoj, kiu tre malfaciligas, eĉ ofte tute nebligas, interkompreniĝadon.

Sed ne nur interkompreniĝo de l' batalantoj estas malfaciligata. La verkinto de ĉi tiu artikolo scias kelkajn okazojn, en kiuj la partoprenintoj en konkura batalo eĉ ne povis interkompreniĝi kun la sporta direktantaro, aŭ almenaŭ ŝajniĝis, kvazaŭ ili ne povas interkompreniĝi tiam, kiam tio povis estis profitiga al ili. Sed de sporta direktantaro, oni dece ne povas postuli, ke ĝi, scipovante du vivantajn lingvojn, escepte la patrinan, ankaŭ donas krom tio la ordonojn en la kvara, kvina kaj sesa.

Sed ne nur ĉi tiuj faktoj rajtigas la deziron, forigi malbonojn kaŭzitajn de la diverslingveco.

Ke internaciaj kongresoj suferas pro la diverslingveco, ke interkomunikiĝo kun eksterlando estas tre malfaciligata, ke la studado de l' faka literaturo pri gravaj punktoj estas nebligata, estas gravaj malbonoj, kontraŭstarigantaj al sportuloj, same malhelpantaj kaj malutilantaj kiel al multaj aliaj homoj.

Ĉi tiujn malbonojn oni devus forigi kaj oni povus ĝin per tio, ke la direktantaroj

de l' aŭtoritataj internaciaj sportaj unuiĝoj interkonsentas pri unu lingvo kiel la ĝenerala por la internacia interkomprenigado.

Kiam la verkinto de ĉi tiu artikolo antaŭ ne longe en Berlin'aj sporttrondoj proponis por diskutado la demandon pri ebleco de enkonduko de unu lingvo kiel sporta lingvo, oni preskaŭ unuvoĉe respondis al li, ke kiel sportlingvo en ĉi tiu senco oni nur povus konsideri la anglan lingvon. Anglujo jam de ĉiam estas la lando de l' sporto, kaj kun unu speco de l' sporta vivo, kun ĉevala vetkurado, ĝia lingvo estas tiel kunligita, ke ĝi neniam disiĝos de ĝi.

Ankaŭ en multaj aliaj sportspecoj oni uzas esprimojn, komandojn k. t. p. el angla lingvo, sed ili ne estas tiel internacie uzeblaj, ke oni povus nomi la lingvon de l' insula imperio la "sportlingvon." Kio estas kontraŭdirebla kontraŭ la lingvo de Shakespeare kaj kontraŭ ĉiu alia nacia lingvo, tio estas—krom la malfacila elparolebleco—la cirkonstanco, ke per enkonduko de vivanta lingvo kiel sportlingvo tendenco interfratiganta popolojn estus trarompata. La sporto fariĝis internacia, sed restis paca. Sed ĝi eble ne estus plu tia, se ia nacio estus **preferata per tio, ke ĝia lingvo estus elektata kiel sportlingvo.** Tio havigus al ĝi superecon kaj elvokus la envion de aliaj.

Se nun pro plifaciligado de internaciaj sportaj interrilatoj enkonduko de komuna lingvo estas dezirinda, se ne eĉ deviga neceso, kiel mi esperas esti pruvinta tion per miaj supraj klarigoj, oni do nur povas konsideri kiel tia la artefaritan Zamenhof'an Esperantan lingvon, jam hodiaŭ ĝenerale konatan.

Parolante ĉi tie al Esperantistoj, ne estas necese klarigi, pro kio ĉi tiu lingvo estas taŭga kiel sportlingvo.

Sed facile oni ne povas respondi la demandon pure praktikan; ekzemple kiajn rimedojn kaj kiajn vojojn oni devas elekti, kiamaniere oni iniciatas sporttrondojn, uzi nian lingvon kiel sportlingvo. Ke ĉi tiu celo ne estas akirebla de hodiaŭ ĝis morgaŭ estas memkomprenebla. Por atingi la celon estus necese, ke ĉiuj samideanoj, kiu staras en la

sporta vivo aŭ kiuj havas rilatojn al sporttrondoj, iniciatu la direktantarojn de l' sportaj asocioj postuli, ke oni metu en la tagordon de l' internaciaj kongresoj kaj sportaj semajnoj la demandon pri enkonduko de l' Esperanta lingvo kiel sole aŭtoritata interkomprenilo de internaciaj sportaj aranĝaĵoj, kongresoj k. t. p.

Se oni estas atinginta tion, jam estas farita promesplena komenco, ebeniganta la pluan vojon.

Laŭ mia opinio la sportaj asocioj tiom pli volonte atentos pri tiaj klopodoj, ke la sportaj rondoj grave sentas la mankon de uzebla internacia interkomprenilo. Al Germana Esperantistaro prezentigis bona okazo, entrepreni ion en ĉi tiu rilato, ĉar la Dancig-Zoppot'a limkongreso en somero 1910, okazos preskaŭ en la sama templimo kiel la Zoppot'a internacia sportsemajno. La limtempo ĝis tiam povus sufiĉi prepari necesajn aranĝojn.

Ne estas mia intenco, fari detalegan proponon pri atingado de l' celo, kaj la malmultaj supraj linioj ne volas tute plene pritrakti la temon "sporto kaj sportlingvo." Mia intenco nur estas, proponi la certe interesan demandon por diskutado. Mi tre ĝojus, se miaj klarigoj iniciatus samideanojn, kiuj volas kunlabori pri atingado de l' celo "Esperanto la sportlingvo," sciigi al mi siajn opiniojn.

La unuopa homo povas nenion en ĉi tiu okazo. Kiel en ĉiuj tiaj okazoj oni nur povas atingi ion per komuna laboro.

PRAKTIKA UTILIGO DE ESPERANTO

Verkita de Sro. *Gabriel Chavet*, Sekretario de la Centra Oficejo Esperantista, kaj Publikigita en *Franca Esperantisto*

La Centra Oficejo de la Internaciaj Institucioj en Bruxelles ĵus publikigis dikan volumon, de pli ol 1,300 paĝoj, Jarlibro de la Vivo Internacia, kiu donas liston kaj regularojn de pli ol 150 internaciaj societoj, institucioj kaj komitatoj.

La esploro de tiu interesa publikaĵo mirinde bone sciigas nin, pri la diversaj formoj de la homa agado, internaciigita,

t. e. ne rezervita al iu provinco aŭ nacio, sed aplikata al ĉiuj civilizitaj landoj. De multaj jaroj, precipe dank' al la progreso de la komunikiloj, tiu agado fariĝis tre intensa, kaj oni ne trograndigas, dirante ke, hodiaŭ, super la naciaj organizoj, regnaj administracioj, sciencaj societoj, diversaj asocioj, ekzistas la embrio de vasta internacia organizaĵo, kiu grupigas ĉiujn personojn, kiuj studas demandojn, kies solvo interesas la tutan civilizitan mondon.

Tiu granda movado naskiĝis dum la antaŭa jarcento, kiam oni kunvokis la unuan internacian sciencon kongreson, en Germanujo, en 1823. Iom pli malfrue, en 1844, okazis la unua Kongreso de Paco, en London, kaj nombro de aliaj kongresoj kunvenis, ĉirkaŭe unufoje ĉiujare. Poste fondiĝis oficialaj internaciaj Asocioj, la Geodezia Asocio en 1864, la Internacia Oficejo de Peziloj kaj Mezuriloj en 1872, la Poŝta Unuiĝo en 1880. Fine, fondiĝis privataj asocioj kaj multaj duonoficialaj asocioj; kaj la internaciaj kunvenoj, konferencoj, kongresoj multiĝis. Okazis 28 internaciaj kongresoj de 1840 ĝis 1860, 69 de 1861 ĝis 1870, 158 de 1871 ĝis 1880, 295 de 1881 ĝis 1890, 645 de 1891 ĝis 1900, kaj 790 de 1901 ĝis 1910.

Kiamaniere la lingva demando, kiu interesas nin pli speciale, estis esplorita, en tiuj manifestacioj diversaj, kaj ĉiam pli multaj, de la vivo internacia? En la diversaj oficialaj publikaĵoj de la asocioj, la demando pri la uzo de internacia lingvo ne estis enmetita. La Oficiala Bulteno de la Laboro havas tri eldonojn: francan, anglan kaj germanan. La publikaĵoj de la Internacia Kolonia Instituto estas verkitaj samtempe en angla kaj franca lingvoj. Kelkaj bultenoj havas latinajn titolojn: *Ornis*, *Tuberculosis*, *Bibliographia Universalis*.

En la kongresoj, la demando pri unika lingvo ankaŭ ne estis solvita. Ĝis 1870, la oficiala lingvo de la internaciaj kongresoj estis la franca, oficiala diplomacia lingvo. Sed, post tiu dato, tiu regulo ne plu estis sekvita; la germanoj, poste la angloj, italoj, k. t. p., postulis la rajton fari siajn komunikojn en siaj propraj lingvoj. Hodiaŭ ĉiu kongreso havas, pri

tio, specialajn regularojn. En kelkaj el ili, la prezidanto povas permesi la uzon de iu ajn lingvo, kelkfoje oni tradukas ĉiujn paroladojn en tri lingvoj: angla, franca kaj germana. Ofte, ekzistas oficiala lingvo, kiu estas ĉu la franca, ĉu la angla, ĉu germana, ĉu la itala. Generale, la uzo de la lingvoj estas la jena: la Germanoj kaj Norduloj uzas la germanan. La franca estas parolata de la Francoj, Belgoj, de parto de la Svisoj, ankaŭ de la Italoj kaj Hispanoj; la angla, de la Angloj kaj Nordamerikanoj. Oni preskaŭ neniam uzas la latinan lingvon, tamen konatan de preskaŭ ĉiuj scienclistoj, kaj tiu lasta fakto estas respondo al tiuj, kiuj proponas la alprenon de tiu lingvo, kiel internacian lingvon.

Rezultas de tiu priskribo, kiun mi elĉerpis el raporto preparita de Sro. Paul Otlet, kaj prezentota al la Kongreso de la Internaciaj Asocioj, kiu okazos en Bruselo dum 1910, ke ĉiuj internaciaj organizaĵoj suferas veran lingvan anarkion, ke iliaj laboroj estas malhelpataj, ĝenataj, plilongigitaj, plikostigitaj kaj ne facile konigeblaj al ĉiuj, de la neeblo akordiĝi pri la alpreno de unika lingvo, uzota en ĉiuj manifestacioj de la internacia vivo.

Neutile estas montri al la esperantista publiko de tiu revuo, la grandegajn profitojn, kiujn donus la enkonduko, en tiuj rondoj, de la uzo de nia Esperanto. Sed la demando, kiun ni devas fari al ni, estas la jena: Kiu estas la plej bona sekvota metodo, por sukcesi tiun enkondukon?

Ĝis nun, la esperantistoj priokupiĝis, cetera tute prave, pligrandigi siajn rondojn kaj organizi sian propagandon. Ili petis, ke oni venu al ili, prezentante al ĉiu nova varbita, organizaĵojn respondantajn al la diversaj celoj, specialistajn societojn, kursojn, propagandajn grupojn, ĝeneralajn kongresojn de Esperanto, k. t. p. Ili tiel donis la pruvon, deponi pli ol dudek jaroj, ke ilia lingvo povas esti uzata por ĉiuj uzoj, kaj por ĉiuj celoj. Ankaŭ ili fondis, por diversaj celoj, internaciajn societojn kaj komitatojn, kaj tiuj institucioj estas enskribindaj sur la liston de la Jarlibro de la Vivo internacia, flanke de la ceteraj,

de tiuj, kie oni ne sin komprenas reciproke per multaj lingvoj!

Flanke de tiu necesa tasko, kiu devas esti fervore daŭrigata, ĉar ĝi estas unu el la esencaj kondiĉoj de nia viveco, estas alia tasko, kiu estas preskaŭ tute plenumota, kaj kiu, ĝis nun, estis nur skizita. La Esperantistoj devas mem sin enkonduki en la grandan idealan landon, kies landlimoj estas la landlimoj de la mondo, kies teritorio estas tiu de ĉiuj civilizitaj landoj, kaj kies loĝantaro estas la anoj de ĉiuj internaciaj institucioj, pri kiuj ni parolis, kaj la personoj, kiuj interesiĝas pri iliaj laboroj. Ili devas fari la pacan almiton de tiu granda lando.

Ekzemple, koncerne la kongresojn, ne sufiĉas havi belegajn kongresojn de Esperantistoj, kies organizo, pro la progresoj de nia movado, fariĝas pli kaj pli kosta kaj malfacila, sed oni devas trafi la uzon de Esperanto en la ceteraj kongresoj internaciaj, kiuj, kiel ni jam diris, estas pli kaj pli multaj ĉiujare.

Diversfoje, depost la Ekspozicio de 1900, oni komencis esperantistan propagandon en la diversaj kongresoj. En kelkaj el ili, oni provis enmetigi la demandon pri Esperanto en la tagordon, kaj oni ofte renkontis la baron de la malaprobo de la kongresanoj, kiuj, prave, deklaris sin nekompetentaj. Aliloke, oni voĉdonigis, pri la uzo de Esperanto, dezirojn, kiuj cetere restis neefektivigitaj, kaj oni tiel ricevis moralajn nesufiĉajn venkojn. Kelkfoje, oni celis la regularon de la kongreso, kaj oni sukcesis enkonduki Esperanton inter la lingvoj, kies uzo estas permesita, venkoj certaj, sed tamen neperfektaj, se la nova lingva, tiel enkondukita, ne estas sufiĉe ofte uzata. Diversfoje, en apliko de tiu lasta decido, aŭ simple per la permeso de la prezidanto, kiam la regularo tion ebligis, oratoroj faris komunikojn en Esperanto kaj tiuj eksperimentoj ĝenerale ne havis la atenditan sukceson. La plej bona metodo ŝajnas esti tiu, kiun inaŭguris Sro. Gaston Moch, en la Kongreso de la Paco de Lucern, en 1905, kaj kiu estis sekvita poste kun granda sukceso, en la Kongreso de la Kristanaj Unuiĝoj de Barmen en 1909, kaj en la Kongreso de Medicino de Budapeŝto, la saman jaron.

Tiu metodo konsistas grupigi, interne de la Kongreso, la esperantistajn kongresanojn, kaj ilin kunvenigi en speciala sekcio, kie ili laboras, diskutas, uzante la solan lingvon Esperanto, sub la interesata rigardo de la ceteraj kongresanoj, kiuj havas, tiel, sub siaj okuloj, la evidentan nerifuteblan pruvon de la praktikeco de nia lingvo kaj de la facileco de ĝia uzo.

En la Kongreso de Medicino de Budapeŝto, la esperantistoj estis preskaŭ 200. Multaj reprezentantoj de la diversaj nacioj ĉeestis la kunsidojn de la esperantista sekcio, kaj multe interesiĝis pri Esperanto, Multaj propagandaj broŝuroj estis kompreneble disdonataj. Doktoro Schatz, de kiu ni havas tiujn detalojn, diras, cetere en "Voĉo de l' Kuracistoj" (Oktoebro, 1909), ke ne estas bone, ke la komunikoj en Esperanto estu faritaj, en ĉiuj sekcioj de la kongresoj, ĉar en tiu okazo, oni ilin konsideras kiel negravajn strangaĵojn. Preferinde estas, havi, en la Kongreso mem, kunsidojn de esperantistaj sekcioj kie, la unueco, kiu ekzistas inter ĉiuj partoprenantoj kaj la facileco kun kiu ili sin interkomprenas kaj laboras, faras gravan impreson sur la neesperantistoj.

Koncerne la publikaĵojn de la internacia asocioj, simila metodo povas esti konsilata.

Ne sufiĉas efektive, krei, flanke de la specialaj revuoj, aliajn revuojn pri la samaj temoj, sed redaktitajn en Esperanto. Estas precipe necese farigi publikaĵojn de artikoloj aŭ resumoj de artikoloj, en Esperanto, en la eldonaĵoj, faritaj en naciaj lingvoj. La Internacia Revuo de la nekaraj loĝejoj publikigas siajn artikolojn en unu el la tri lingvoj: angla, franca kaj germana, sed ĉiam, kun resume en la du ceteraj lingvoj. Havi resumojn en Esperanto, kiuj ebligas, ke tiuj, kiuj ne scias la ceterajn uzatajn lingvojn, komprenu la signifon de la enpresitaj artikoloj, tia devas esti nia celo. Aplikante tiujn ideojn, la Scienca Asocio Esperantista havis la bonegan ideon fondi oficon por tradukoj en Esperanto, kiu funkcios apud ĉiuj kongresoj, kiuj okazos en Bruxelles, en 1910.

Resume, por konkludi tiun longan

priskribon, ni estas nun en provizora stato inter du periodoj de la evolucio de la vivo internacia, inter la estinteco, kiam regis la lingva anarkio, kiun ni montris, pli supre, kaj la estonteco, kiam Esperanto mirinde ludos sian rolon de internacia lingvo, en ĉiuj rondoj de internacia agado. Tiu provizora periodo ne devas konsisti nur el kreado de internaciaj esperantistaj societoj, flanke de la internaciaj diverslingvaj societoj, sed ĝi devas ankaŭ konsisti el fondo kaj funkciado de specialaj esperantistaj sekcioj, starigitaj interne de la diversaj internaciaj societoj kaj institucioj, konstantaj sekcioj, kiuj konstante memorigos al la neesperantistaj anoj de tiuj institucioj, la profiton kiu povus rezulti el la praktiko de nia lingvo, sekcioj, kiuj rapide grandiĝos kaj kiuj, se iliaj anoj estas sufiĉe agemaj, iom post iom, atingos la deziritan celon, t. e. la ĝeneralan uzadon de Esperanto en la konsiderataj rondoj, kaj fine la malapero de tiuj specialaj sekcioj, kiuj fariĝos neutilaj.

AL ĈIUJ SAMIDEANOJ! SALUTOJN!

Mi estas la malnova Esperantisto A. Rudy, kiu korespondis esperante kun Sinjoro Geoghegan kaj aliaj Esperantistoj en la jaro 1899, kaj kiu volapukis en la jaroj 1884-1886. Mi ofte kviete kaj publike varbis anojn por nia kara lingvo, sed ankoraŭ ofte mi faris nenion ĉar mi havis multe da zorgoj personaj. Mi ankaŭ estis tre senkuraĝigita je la disfalo de Volapuk.

Post multe da jaroj perditaj ni nun havas lingvon internacian pli bonan, pli fortan, pli belsonan kaj multe pli disvastigitan ol Volapuk iam estis. Ni estu fidelaj. Ni gardu nian karan lingvon. Ni memoru ke la unueco kaj la disvastigeo estas la plej esencaj. Eĉ Volapuk estus pli bona por la homaro ol nenia lingvo internacia, kun la nuna konfuzaĵo. Ne estas nun trovebla lingvo pli inda kaj pli disvastigita ol nia kara Esperanto. Neniam en la historio de homaro oni trovas lingvon internacian artefaritan tiel bonan kaj multe disvastigitan kiel nia Zamenhofa lingvo. Ni certe estas sur la

sojlo de la plej belega sukceso. Ni ne disfalu! Ni laboru kune per grandega skalo!

Samideanoj! Mi havas novajn, tre sukcesajn planojn disvastigi nian karan lingvon per grandega skalo. La rezultato estos la provo. Ĉiuj amerikaj Esperantistoj scias ke Norda Karolino ne estis ŝtato tre bona por disvastigi Esperanton. Mi jam estis tie ĉi tri jaroj. La unuan jaron mi donis paroladon pri Esperanto kaj mi publikis artikolojn. Mi sole ricevis kvar aŭ kvin demandojn pri Esperanto en la tuta ŝtato. Ĝis nun mi, kaj du aŭ tri samideanoj estis la solaj Esperantistoj en tiu ĉi ŝtato. En la urbo Raleigh mi kaj unu fraŭlino estis ĝis nun la unuaj Esperantistoj. Se mi nun povas fari subite dudek novajn Esperantistojn en Raleigh kaj pli ol du cent novajn Esperantistojn en la ŝtato eble miaj amikoj kredos ke mi trovis novajn ilojn varbi estontajn samideanojn. Bone, venu kaj vidu, aŭ pli bone, skribu al mi kaj lernu. Mi sole diras nun ke la estroj kaj instruistoj de la kolegioj komercaj en Raleigh nun lernas Esperanton kaj ke ili instruos ĝin post unu monato. Unu el miaj novaj estontaj Esperantistoj kiu estas tre lerta, promesis min ke li akceptos la oficon de Sekretario de la ŝtato kaj organizos la tutan ŝtaton plej rapide. Mi nun havas bonegan kaŭzon por esperi ke mi havos pli ol mil novajn Esperantistojn en mia ŝtato dum la estontaj kvar monatoj. Tamen mia ŝtato pagos la elspezojn de du aŭ tri delegitoj al la Sesa Internacia Kongreso en Washington. Oni pensu ke tio ĉi okazas en urbo kie oni volis aŭdi nenion pri Esperanto. Ni nun bezonas amikojn por fari tiel same en aliaj urboj kun aldonoj de aliaj novaj planoj. Mi montros vin ke estas nun facila ricevi de neesperantistoj elspezojn de kvincent delegitoj al la Sesa kaj duobligi aŭ eĉ kvarobligi la nunan nombron de Esperantistoj en la mondo.

Kunlaborantoj! Ni helpu unu la aliajn! Ni iru antaŭen per grandega skalo kaj plej rapide!—*Doktoro A. Rudy*, Profesoro de modernaj lingvoj en Kolegio de Terkulturo kaj Teknikaj Artoj de l'ŝtato Norda Karolino, Usono.

PAĜO MALSERIOZA.

Cerpita el *La Spritulo*, jarabono Sm. 1.20, Kornerstrato 31, Leipzig, Germanujo.

Instruisto: "Kial la homo havas du orelojn?"

Longa silento. Fine diris la malgranda Anjou: "Homo havas du orelojn, por ke la parolado povu iri en la unu kaj ree eliri el la alia!"

Ok vojaĝantoj sidas en vagonfako. El ili sep fumas. Tiam la nefumanto, turnante sin al la aliaj, tre afable diras: "Sinjoroj, tial ke mi ne fumas, ĉu tio ne ĝenas vin?"

Lernanto: "Ĉu oni estas puninda, kiam oni faris nenion?"

Instruisto: "Ne, tute ne; sed kial vi demandas?"

Lernanto: "Mi ne faris miajn taskojn!"

Instruo diris al lernanto: Antaŭ vi estas nordo, je la dekstra mano estas oriento, kaj aliflanke estas okcidento. Kiu estas malantaŭ vi?

Knabo: Mi petas pardonon sinjoro, mi havas flikaĵon, mi bone sciis ke vi ĝin vidos, tion mi diris al la patrino.

Virino (estante kaptinta sian edzon): Jen jam la tria servistino, kiun ci estas kisinta!

Edzo: Ĉu estas mia kulpo, ke ci ĉiun momenton ŝanĝadas la servistinojn?

Vizitanto: Kion faras do via sinjoro kun tiom da siaj dormetkusenoj?

Servistino: Nu, vi dovidas sur ĉiu la surskribaĵon: "Kvaronhoretan nur!" . . . kaj tiele li uzas la unu post la alia.

Filo—Papa, aĉetu al mi tamburon.

Patro: Sed ci ne lasos tiam min laboradi.

Filo: Ne nepre, mi tamburludos, kiam ci dormos.

Sinjoro sin prezentas ĉe la kaso de stacidomo.

Mi petas, s-ro kasisto, donu al mi tri biletojn de la II-a klaso, por mi, por mia edzino kaj por mia bopatrino.

Por bopatrinoj oni ne vendas biletojn, ĉar la vagonaro estas "plezurvagonaro."

Fraŭlino (reve): Ha, sinjoro profesoro, kiom povus rakonti tiu ĉi maljuna tilio, se ŝi povus paroli!

Profesoro de botaniko: Ŝi dirus antaŭ ĉio: "Pardonu sinjorino, mi estas ne tilio, sed saliko!"

Profesoro *Müller* ekdeziras viziti sian kolegon, kiun li ĵus estas vidinta sidanta apud la fenestro.

"La sinjoro profesoro ĵus estas elirinto," trompas lin la servistino de lia kolego.

"Ha," rediras *Müller*, "Kiel forgesema, kiel forgesema . . . ! li eliras kaj lasas sian kapon hejme apud la fenestro!"

La regimentestro, kiu fervore persekutis la ebriecon, ordonis al siaj soldatoj, ke se iu el ili estos iam ebria, tiu devas en sekvonta tago raporti al li pri tio ĉi.

En unu belega mateno aperas antaŭ liaj okuloj ebriega soldato.

Mi havas la honoron raporti al Via Altmoŝto, ke mi hieraŭ estis ebria.

Sed vi, sentaŭgulo, hodiaŭ ja ankaŭ estas ebria!

Efektive, kaj pri tio mi al Via Altmoŝto morgaŭ raportos.

Mastro: Mia amiko, eltrinku la brandon!

Gasto: Ho ne, mia karulo, mi ne povas.

Mastro: Kial?

Gasto: Pro tri kaŭzoj: unue, mi tute ne drinkas; due—estas ankoraŭ tre frue; trie—mi jam estas drinkinta.

PROPAGANDA VOJAĜO DE BAKER

La 7'an de lasta Januaro mi forlasis Ĉikagon por fari propagandan vojaĝon inter okcidentaj ŝtatoj de Usono. Post senhalta irado per rapida vagonaro dum tri tagoj kaj tri noktoj mi alvenis al Los Angeles, urbo de la anĝeloj. Tiuj jam forflugis, ĉar la vetero estis malvarma kaj ne ĝuste simila al tio, kio donis al la ŝtato Kalifornia ĝian nomon, kiu signifas "varmegan fornon."

En tiu urbo mi renkontis Sron. kaj Sinon. Beebe, kiuj estas forlasintaj sian antaŭan hejmon ĉe Burlington, Ŝtato Iowa, kaj serĉis novan loĝejon en pli bela lando. Ili faras multe por la propagando de Esperanto kaj konservas kuraĝigan entuziasmon. Pro mallongeco de tempo mi ne povis trovi ĉiujn esperantistojn de Los Angeles. Ĉe Pasadena, mondfame belega urbo apud Los Angeles, mi renkontis Sron. H. Laws kaj multajn aliajn esperantistojn, sed faris nenian publikan paroladon. Parolante private kun la estro de publikaj lernejoj, mi sciigis, ke li multe estis interesata pri Esperanto. Li diris, ke estus al li plezuro meti Esperanton inter la temoj por laŭvola studado en la lernejoj, se oni montrus al li instruiston. Mi renkontis ĉe Pasadena dekjaran knabon, kiu buŝe instruas la lingvon al siaj kunuloj.

El Los Angeles mi iris senhalte al San Francisco. Dum semajno en tiu urbo kaj ĉirkaŭaĵo mi faris tri publikajn paroladojn.

Alameda, California.

Trans la golfo, tiu ĉi urbo estas tre favorata kiel loĝejo por multaj personoj kies okupado estas ĉe San Francisco. Mi parolis tie, dankon al la klopodoj de Sro. F. C. Drew, sub aŭspicoj de la Alameda Improvement Association. La aŭdantaro ne estis granda, sed kelkaj personoj aliĝis al la movado kaj komencis la studadon de Esperanto. Sro. Drew, kiu estas unu el la plej konataj advokatoj en

la ŝtato, faros praktikan uzadon de Esperanto la proksiman someron, ĉar la traveturos Eŭropon per aŭtomobilo, kaj nun turnas sin al praktikado en la parolado de la lingvo.

Palo Alto, California.

En tiu urbo Sinjorino Dell H. Munger aranĝis kaj anoncis la paroladon per lokaj ĵurnaloj. Oni plenigis la malgrandan ĉambron—eble sesdek personoj ĉeestantaj—kaj laŭ vidpunkto de personeco la aŭdantaro estis tute bona. Kelkaj studentoj kaj profesoroj el Universitato Stanford ĉeestis, kaj ĉe la fino de la parolado oni fondis esperantistan klubon kun vivega membraro, kaj ĝi ankoraŭ kreskas.

San Francisco.

Jam ekzistis en tiu urbo klubo de esperantistoj, kiuj luis grandegan ĉambron kaj faris kiel eble plej multe da reklamado por parolado dimanĉon posttagmeze. Tamen, pro senĉesa pluvego ĉio preskaŭ nuliĝis, kaj nur tridek personoj ĉeestis. El tiuj kelkaj aliĝis al la loka klubo, sed el la aŭdantaro la plimulto estis jam esperantistoj.

McMinnville, Oregon.

Tie ĉi la parolado formala estis antaŭ la Komerco Klubo, kaj nur malmultaj personoj montris sinceran intereson. La sekvantan tagon estis parolado en loka kolegio, alta lernejo, kaj ĉe kunveno de virina klubo. En ĉiuj lokoj oni donis bonan atenton. Sro. J. C. Cooper, sekretario de la Komerca Klubo, aranĝis ĉion por McMinnville kaj gastigis la paroladiston. Per lia influo, la klubo antaŭ nelonge adoptis novan nomon esperantan, kaj nun ĝi estas la "Kono Club."

Portland, Oregon.

Pro la klopodoj de Sro. Cooper ĉe kelkaj komercaj kluboj de la ŝtato Oregon, la klubo en Portland donis al mi aparte ŝatindan akcepton. Ĝi estas, oni devas rimarki, unu el la plej fortaj tiaj

klubo en Usono, kun bonegaj kaj luksaj oficejoj kaj ĉambroj por sporto, manĝado, legado, ktp. La vic-sekretario, Sro. Crissey, tre favoras Esperanton, kaj per lia helpo ni sukcesis publikigi en la *Journal kaj Oregonian* longajn artikolojn pri mia vizito kaj pri Esperanto. La loka Kristana Unuiĝo por Junaj Viroj donis ĉambron por parolado, kaj sen antaŭaj aranĝoj ni havis cent personojn kiuj aŭdis pri Esperanto kaj poste fondis klubon.

North Yakima, Washington.

Tie ĉi oni havis nur du tagojn por la anoncado. Tamen, ĉirkaŭ okdek personoj ĉeestis la paroladon, kaj ke estis rezultatoj evidentiĝas el letero skribita de W. F. F. Selleck, kiu prizorgis la aranĝojn: "La bona Esperanta semo, kiun vi semis en tiu ĉi fruktodona regiono, jam naskis la frukton. Lastan vendredon kelkaj amikoj de Esperanto kunvenis ĉe la "Y. M. C. A." kaj organizis Esperantan Klubon kun via humila servanto kiel prezidanto, Sino. Minnie B. Fletcher kiel vicprezidanto kaj Sro. Richard Strobach sekretario-kasisto. Ni havas dudek kvin membrojn."

Seattle, Washington.

La mondfama kaj ĉiam sindonema Esperantisto de Seattle, Sro. Randall, kun la helpo de Sro. Welman, Fraŭlino Holmes kaj aliaj, aranĝis por parolado ĉe la domo de la Kristana Unuiĝo por Junaj Viroj. Kvankam la vetero tute ne estis favorema, ĉeestis sepdek kvin personoj, el kiuj kelkaj aliĝis al Esperanto kaj aĉetis librojn.

Tacoma, Washington.

Tie ĉi la parolado estis sub aŭspicioj de la Sveda Luterana Eklezio. Estis la unua, ĉe kiu oni postulis enlasan pagon (duonspesmilo). Pli ol ducent ĉeestis kaj la afero portis bonegan monoprofiton al la eklezio, kaj la responderna kaj pacienca atento de la aŭdantaro ŝajnis tute sincera. Sro. Lehman Wendell skribas: "Ŝajnas kvazaŭ nun Esperanto venis al ni por restadi. Ĉe nia unua kunveno post via parolado estis ĉirkaŭ kvardek, kaj oni diras ke pli multaj venos. Ni nun havas kun ni kelkajn bankistojn, instruistojn, unu profesoron, kaj raportiston."

Spokane, Washington.

La Esperantista Societo de Spokane faris la antaŭ-preparojn tie ĉi. La parolado estis en la publika biblioteko, al ĉirkaŭ cent personoj. Kelkaj promesis ĉeesti la novan klason kiun la klubo kondukos. Kiel en aliaj lokoj, la ĵurnaloj traktis tre favore Esperanton. Specialan dankon oni ŝuldas al la sindonema sekretario de la Esperantista Societo, Sro. Kerkhoven, kiu unue lernis Volapukon, kaj nun de kelkaj jaroj fervore propagandas Esperanton.

Boise, Idaho.

Tie ĉi la vojo estis bonege preparita de Juĝisto Flenner, loka politikisto jam longe loĝanto de la urbo, kaj kiu konas ne sole ĉiun viron, virinon kaj infanon, sed eĉ ĉiun ĉevalon kaj hundon de la urbo. Li kondukis min ĉirkaŭ Boise dum la tuta tago per rapida troteto, konigante min laŭvoje al ĉiu renkontato. Dum la mateno, estis parolado al la fraŭlinoj en la eklezia lernejo de Sanktulino Margaret. Posttagmeze, mi parolis al du cent studentoj en komerca lernejo, al tri cent en alta publika lernejo, kaj vespere al alia cent personoj ĉe la "Y. M. C. A." La senlaca Juĝisto promesis kunigi la interesitojn kaj starigi klasojn.

Mountain Home, Idaho.

En urbeto kiu havas entute ne pli ol du mil personoj Sro. A. F. Downs aranĝis por parolado ĉe la "opera domo." Tie ĉi oni postulis enlasan pagon po unu spesmilo. La enspezoj preskaŭ egalas la elspezojn, kaj el la malgranda aŭdantaro oni varbis sufiĉe da personoj por starigi klubon, kiu komencis kun ĉirkaŭ dudek membroj. La bonega laboro kiun faris Sro. Downs, preskaŭ senhelpe, pruvas, se pruvo ankoraŭ estas necesa, ke fidela laboro portas fruktojn por Esperanto. Kiel ajn malgranda estas via hejma vilaĝo, estas iu krom vi kiu jam interesiĝis pri Esperanto. Elserĉu lin!

Albion, Idaho.

Tie sin trovas la ŝtata normala lernejo. Prof. G. A. Axline, prezidanto de la lernejo, zorgis la aranĝojn. Pro neĝo kaj "vetero," ĉeestis nur studentoj kaj profesoroj de la lernejo, kie la ŝtato ankaŭ subtenas loĝejon. Por provizi elspezojn oni postulis malgrandan pagon, kaj preskaŭ cent studentoj ĉeestis. Je la

fino de la parolado dekŝes aĉetis lernolibrojn kaj aliaj promesis aliĝi al kurso en Esperanto. Prezidanto Axline priŝencas la aldonon de Esperanto al la ordinaj kursoj por instruistoj. Aliaj edukistoj subtenu lin per promesoj kiel eble plej multe fari la samon en siaj propraj lernejoj!

Burley, Idaho.

Ĉar tiu estis la fervoja punkto per kiu mi atingis Albion', kaj estis necese resti tie unu nokton, mi faris aranĝojn kun la direktoro de la teatrejeto por paroladi tie. Ĉar ne estis tempo por anoncadi, nur dek kvin personoj ĉeestis, sed el tiuj kelkaj konvinkigis pri la taŭgeco de Esperanto kaj ekkomencis la studadon.

Idaho Falls, Idaho.

Nenie estas pli praktika kaj fervora Esperantisto, ol Sro. Bert P. Mill, redaktoro de la *Idaho Falls Times*. Li ĉiam dissendas propagandaĵon al ĵurnaloj kaj edukistoj en sia ŝtato. Li kunigis por la parolado ĉe la Metodista Preejo ĉirkaŭ okdek personojn, kiuj atente aŭskultis. Kelkaj el ili promesis lerni la lingvon. Posttagmeze estis parolado al studentoj en la alta lernejo de la urbo.

Salt Lake City, Utah.

Pro maltrafo de vagonaro, mi malfruigis en ĉi-tiu mondfama urbo, kaj ĉe la maltrafita kunveno Sro. Petro J. Holt, de longe fervora Esperantisto, faris neformalan paroladon al la alvenintoj. La sekvantan nokton oni havis alian kunvenon, kaj ree plenigis la ĉambron. Je la fino de la parolado oni organizis klubon kaj difinis daton por sekvanta kunveno. Al Sro. Holt kaj kelkaj kunhelpantoj oni ŝuldas pro tre plezura kaj sukcesa kunveno. La ĵurnaloj, kiel kutime, estis bonaj.

Denver, Colorado.

Ne pli multaj ol sesdek personoj ĉeestis la paroladon. El tiuj, kelkaj estis jam Esperantistoj kaj kelkaj esprimis la deziron lerni la lingvon. Oni faris aranĝojn por instrui kurson en Esperanto. Sro. Julius Eckert faris plejmulte la laboron, kaj ni decidis, ke ne estas bone doni paroladon dimanĉon posttagmeze. Se la vetero estas bona, oni restas for; se la vetero estas malbona, oni ne venas.

Colorado Springs, Colorado.

Jam de longe la Esperantista Societo de tiu urbo estas unu el la plej agemaj en Usono. Posttagmeze estis parolado en la Alta Lernejo, ĉe kiu kvin cent studentoj, vole nevole, devis aŭdi pri Esperanto. Nokte, la aŭdantaro superis la esperojn de la klubanoj kaj oni devis doni al ni pli grandan ĉambron. Estis preskaŭ du cent personoj, atentemaj kaj inteligentaj. De post la parolado, la klubo ricevis kelkajn novajn anojn.

Kinsley, Kansas.

Sro. Thomas Haun, advokato ĉe Kinsley, kaj Dro. E. E. Haynes, el Lewis, zorgis la aranĝojn tie ĉi. Dum la tago mi parolis en la altaj lernejoj de Lewis kaj Kingsley, kaj vespere en la Metodista Preĝejo ĉe Kinsley. Sro. Edwin Chalk prezentis interesan elmontron de poŝtkartoj kaj Dro. Haynes aparte bonan kolekton da ĵurnaloj. Oni fondis klubon, kiun instruas Sro. Haun.

Norman, Oklahoma.

Tie ĉi sin trovas la Ŝtata Universitato. Prof. H. H. Lane, el la fako de biologio, estas fervora Esperantisto, kiu skribis preskaŭ perfekte la lingvon post unu monato da studado. La aŭdantaro konsistis preskaŭ tute el studentoj kaj profesoroj, kaj sen unu escepto ili aŭskultis inteligente kaj aplaŭdis ĝuste je la punkto —alivorte ili estis perfekta aŭdantaro. Jam ekzistas granda klubo inter la studentoj, kaj oni esperas pligrandigi ĝin.

Okemah, Oklahoma.

Estas unu el tiuj novaj urbetoj en kiu la tuta loĝantaro senhalte kaj senkomplete ĉasas la spesmilon. Sro. T. M. Cordell aranĝis por la parolado kaj pagis la elspezojn. Kvankam la aŭdantaro estis granda, ĝi ne estis atentema, kaj la sola fojo kiam mi sukcesis krei entuziasmon estis kiam mi anoncis la finon. Tamen, kelkaj junaj viroj interesiĝis pri Esperanto, prenis lernolibrojn kaj diris, ke ili studos kune la lingvon.

Pittsburg, Kansas.

Tie eble cent kvin dek personoj aŭdis la paroladon en Metodista Preĝejo. Sro. F. W. Alberty zorgis pri la elspezoj kaj ĉio estis senpaga. Post la parolado, la virina klubo de la eklezio vendis manĝon

kaj trinkon (teon) en la subetaĝo de la preĝejo. Kelkaj interesiĝis pri Esperanto, kaj estas elbe, ke fondo de klubo sekvos.

Springfield, Missouri.

La parolado estis aranĝita de la Ligo de Amerikaj Virinoj. Oni decidis organizi Esperantan klubon, kaj, laŭ raporto presita en la *Republican*, dudek kvin personoj aliĝis. Pri la sukceso de la afero oni devas danki Sinjorinon M. Theresa Allen, kies klopodoj ebligis ĉion.

St. Joseph, Missouri.

Pastro E. H. Eckel, de la Preĝejo de Kristo, faris la aranĝojn tie. La parolado okazis en la "Y. M. C. A.," kaj la ĉambro unue elektita ne sufiĉis, ĉar la audantaro estis preskaŭ trifoje tiel granda, kiel Pro. Eckel esperis. Kvardek personoj alvenis post la parolado fari pluajn demandojn, kaj oni anoncis daton por kunveno kaj starigo de klubo kaj klasoj.

Des Moines, Iowa.

Tie, en la Urba Bibliotekejo, kunvenis malgranda aŭdantaro, el kiu kelkaj estis jam Esperantistoj. La ĵurnaloj en Des Moines ne tiel bone ekspluatis la aferon kiel en aliaj urboj, kaj ne pli multe ol kvardek personoj ĉeestis. El tiuj, tamen, la plimulto montris grandan intereson. La aranĝoj estis faritaj de la Des Moines Esperanto Society, sub la speciala zorgo de Sro. C. C. Briggs, kiu estas senlaca propagandisto kaj antaŭe eldonis la propagandan ĵurnalon, *Espero*.

Konkludoj.

Se oni estas permesata fari juĝon pri sia propra laboro, mi dirus senhezite ke la ĉefa bono de tia vojaĝo ne estas la laboro de la paroladisto mem, sed la vivigo de lokaj kluboj per siaj propraj preparaj laboroj, la reklamado ĉe ĵurnaloj, kio ĉiam multe helpas al la neesperantistoj kompreni la celon kaj metodon de Esperanto. Ĉie mi renkontis multe da homoj kiuj, kvankam ne esperantistoj, aŭ almenaŭ ne konante la lingvon, tute komprenas kaj aprobas la ideon. Ĉie mi renkontis instruistojn kiuj ĝoje akceptus ĝin en lernejojn se nur iu pli alta lernejo donus "kreditojn."

Pri la rezultoj el la ĵurnalaj artikoloj

pri "Ido," "Ro," kaj aliaj teorie perfektaj kaj novaj lingvoj, oni povas certigi ke la publiko, kiu tiel malrapide konvinkigas pri Esperanto, preskaŭ ne atentas pri ili. En nur du lokoj (San Francisco kaj Des Moines) kunvenis malpli ol kvindek personoj por aŭdi la paroladon pri Esperanto. En la unua loko la kialo estis senhalta pluvego, en la dua nesufiĉa anoncado.

Per kvar jaroj da laboro ni estas pretigintaj la teron en Ameriko. Estas vasta, fortega kaj vivigebla intereso pri Esperanto en nia lando. Estas al ni, Esperantistoj, formigi tiun intereson en fortan movadon kies rezultojn ni povos vidi en mil lernejoj de Ameriko. Kiel neniam antaŭe, ni povas labori dum la nuna jaro kun la certeco ke nia laboro donos frukton.

—Arthur Baker.

SALUTO DE PACO.

Sro. Wilbur F. Crafts, el Washington, skribas: "Kiel la saluto de la grekoj estas *Charie*, kaj de la turkoj *Salaam*, kaj de la Havai'anoj *Aloha*, tiel la Esperantistoj devus saluti aliajn: *Paco venos*." Bone! kiam ni vizitas la landojn de l' trankvileco, ni uzu tian saulton, eĉ eble en Washington. Sed en multaj partoj de Usono niaj vivoj estas harmoniigitaj al la eterna *ding ding* kaj *toot toot* kaj la majesta, ĝentila saluto de la turkoj estus tiel senkomforta kiel baleno ĉe Fort Scott, Kansas.

PRI TEOSOFIA VORTARO.

Sro. A. P. Warrington, el Norfolk, Virginia, U. S. A., publikigis en *The Theosophist* por Januaro liston da vortoj proponitaj kiel tradukoj de sanskritaj kaj teosofiaj terminoj. Li petas kritikojn el sanskritistoj kaj teosofistoj, ĉar li intencas proponi la vortojn al la Internacia Scienca Oficejo por la Tehnika Vortaro. Pro la vasteco kaj dissemado de teosofismo, povas rezulto el tia laboro multe da bono por Esperanto. *The Theosophist* estas la oficiala revuo de Sinjorino Besant, prezidanto de la societo ĉe Adyar, Hindujo.

KIEL VI INSTRUAS ESPERANTON?

P. J. Vermaas, en "Holanda Pioniro"

Doni ĝeneralan metodon por la instruado de Esperanto ne estas ebla; tio tute dependas de la lernantaro. Tiel estas necese unue atentive studi la lernpovon de viaj lernantoj, antaŭ ol decidi pri la dozo donota en ĉiu leciono. Por mezinstruitaj lernantoj oni povas dividi la kurson en dek lecionoj.

La unua leciono estas por doni ĝeneralan travidon de la lingvo, por ke le lernantoj komprenu la fundamenton; poste oni pritraktu la alfabeton kaj la elparolon.

Rilate al la elparolo la instruanto devas atentigi la lernantojn je ĉiu eraro, eĉ je la plej malgranda, ĉar kiam lernanto en la komenco kutimas malbonan elparolon de iu ajn litero, fariĝas pli kaj pli malfacile ŝanĝi la malbonan kutimon.

Estas bone pritrakti en ĉiu leciono de la gramatiko.

En ĉiu leciono oni aldonu tri aŭ kvar afiksojn kaj centon da radikvortoj, ekzercadon de vortfarado kaj la necesajn tradukajn ekzercojn.

Oni konsilu al la lernantaro la laŭvoĉan legadon, kiu estas la plej bona ekzercado. Multaj lernantoj kutimas, kiam ili studas la radikvortojn legi, kaj ree legi, kaj ree legi la liston; la sekvo estas ke ili ofte eraras pri la signifo de iu ajn esperanta vorto, speciale oni vidas tion ĉe lernanto kiu ne konas aliajn lingvojn ol sian gepatran lingvon. Pli bona metodo estas aligi la esperantan vorton al la signifo mem, kaj ne al la nacilingva traduko. Por fari tion, la lernanto legu la vorton, pripensante la signifon, konstruante malgrandan frazon. Vorto kiun oni praktike uzis kelkfoje estas pli bone rememorebla ol vorto de kiu oni legis diversfoje la nacilingvan tradukon. Oni unue devas atentigi la lernantojn sekvi bonan studmanieron. En la komenco eble estos iomete malfacile ŝanĝi la metodon, sed lernanto, kiu de la komenco kutimas bonan metodon, baldaŭ havos la profiton.

Por la lernantoj ekzistas apenaŭ ĉiam la samaj malfacilaĵoj, aŭ pli bone gramatikaĵoj kiuj ne estas tiel facilaj ol la ceteraj, tiu estas la akuzativo kaj la aktiva kaj pasiva konjugacio.

La akuzativo nur estas afero de atento; kaj rilate al la konjugacio, la malfacilaĵo ne naskiĝas el la esperanta formo, sed el la malklaraj kaj malfacilaj nacilingvaj tradukoj.

Lernantoj, kiuj multfoje studadis la aktivan kaj pasivan konjugacion, legante kaj relegante la formojn kaj iliajn nacilingvajn tradukojn, sen havi sukceson, ofte dum unu sola leciono, komprenas la tutan aferon, se instruanto sekvas bonan metodon.

Por instrui la konjugacion oni neniam traduku la formojn nacilingve.

Pli bone estas tuj aligi la esperantan formon al la signifo mem.

Oni povas uzi por tio malgrandan tabelon ekzemple:

Pasiva Konjugacio

estinto		estanto		estonto	
estis		estas		estos	
estinto	<i>ita</i>	estinto	<i>ita</i>	estinto	<i>ita</i>
estanto	<i>ata</i>	estanto	<i>ata</i>	estanto	<i>ata</i>
estonto	<i>ota</i>	estonto	<i>ota</i>	estonto	<i>ota</i>

En tiu ĉi tabelo la tri tempoj ree estas dividitaj en tri tempoj.

Per ĝi oni povas redoni ĉiun ideon ekzemple:

"Hieraŭ mi eniris en la ĉambron kaj vidis ke mia libro estis falinta de la tablo." Mi parolas de la estinto, tial mi devas uzi estis kaj mi volas diri ke mia libro jam falis antaŭ ol mi eniris en la ĉambron tial mi devas elekti: *ita*. Tiamaniere oni pritraktu kiel eble plej multe da formoj kaj la lernantoj ne embarasas per la malfacilaj nacilingvaj tradukoj.

Por la aktiva konjugacio, oni nur anstataŭu *ita*, *ata*, *ota*, en *ita*, *anta*, *onta*.

Farante kurson de dek lecionoj, estas bone teni la lecionojn dusemajne, tiamaniere la lernantoj havas sufiĉe da tempo por la studado, kaj oni ankaŭ havas okazon helpi intertempe lernantojn kiuj havas malfacilaĵojn.

Kiam lernantoj trastudis kvin aŭ ses lecionojn la instruanto jam komencu paroli esperanton.

Mi ĉiam rimarkis ke lernantoj, kvankam ili scias multe da vortoj, kaj povas traduki sufiĉe bone artikolojn, ne facile komencas paroli; ili jam posedas belan ilon, sed nun ili devas klopodi praktike uzi ĝin. Ili scias sufiĉe de esperanto por eventuale trovi sian vojon en esperantujo, sed ne komencas paroli.

Bonan metodon por ekparoligi la lernantojn estas alparoli ilin unu post la alia kaj peti al ili rerakonti kion vi diras, ĉu per la samaj ĉu per aliaj vortoj.

La ĉefa afero nun estas elekti interesan subjekton, kiu scivoligas la lernantojn kaj ne enuigas ilin. En la komenco oni nur donu mallongajn frazojn, sed baldaŭ oni pligrandigu la dozon kiam la lernantoj bone respondas.

Kiam lernanto faras eraron, oni lin lasu trankvile fini sian paroladon antaŭ ol atentigi je la eraro.

Kiam la kurso estas finita, la lernantoj regule vizitu la urban societeton, kie (kiam la societo estas bona), nature nur Esperanto estas parolata.

Mi jam skribis en mia raporto pri la kongreso ke la hispanaj samideanoj rilate al la parolado donas bonan ekzemplon, inter ili esperanto estas flue parolata.

Holandanoj zorgu ni, ke ni estu fortaj, estas ankoraŭ tempo.

Kiam niaj belgaj najbaroj akceptos la VII'an kongreson en Antverpeno ni devas esti pretaj por eventuala postkongreso en holanda urbo.

Eble ni povas akcepti grandan nombron de fremdlandaj gefratoj.

Laboru ni, por ke la akcepto estu inda.

STRICTLY CONFIDENTIAL

THAT trip beyond the mountains was my most convincing experience with regard to Esperanto's vitality and permanence. Out in those desert states, where the Almighty has for ages been able to raise nothing but sage brush and cactus, the persistent roots of the Esperanto idea have taken hold. The butcher, the Japanese cook, the farmer's daughter, the printer, the stage-driver—three-fourths of everybody seemed to have heard of it, and if they weren't in the mood to take up the study they were at least willing to say it's a good thing.

The supine philosophy of "It can't be done" isn't known out there. Those people built, without nails or metal, an auditorium whose 30,000 square feet of roof is supported without a pillar. Where the Creator planted cactus, they raise oranges. Where sage brush was for centuries the only crop, they raise fifty bushels of wheat to the acre. They have waked up empires from the dead, these people have, and they know you *can* do things.

Esperanto is stronger today in America than ever before. Since it's going to keep right on growing, let's consider, you and me, how to make this magazine a better exponent of the movement in this country.

Your moral help: Don't like the paper? Nor do we—have never been satisfied with a single number. We can make it better, with your help. And the paper is here to *stay*, it has proven its *vitality*, so you might as well dig in, criticise, kick and co-operate.

Your financial help: We've told you for nearly four years that this enterprise was begun without capital. In that time we've received and disbursed thousands of dollars without being able to hang to any of it long enough to make it an integral working part of our business. Oh yes, we've two or three thousand dollars' worth of equipment, but never as much

as we need.

Really and truly, when we tell you that you ought to invest money in this business, there's no occasion to swell up with injured innocence and cry: "Never would I dishonor our holy *afero* by taking a copper spesdeko from it in profit!" You don't need to, you blooming Pharisee! We promise to pay seven per cent interest to all who invest money in this Esperanto house, but if you don't want to contaminate your conscience by hiring your beastly money you can have *your* dividend paid in Cefeð keys.

But if your conscience is co-existent with common sense, we serenely promise to pay you \$70 a year for every thousand you invest in our shares of stock. Seven dollars a year on a hundred is good interest to Eastern people, not much out west where the banks loan at twelve, but just now the majority of our stock is held by Western people.

Pri Amerika Esperantisto let us close by quoting the following from a letter by Dr. Fessenden, of Newton Centre, Massachusetts:

"I hope that the prospects financial of the "Esperantisto" are brightening. I am doing my little darndest to induce every known Esperantist to subscribe. It is about time that we gave up the 'without money and without price' idea and commenced to loosen up a little. When you say Esperanto to an Esperantist he immediately feels called upon to turn his pocket inside out and show you that it is empty. Now I don't believe that we are the 'Ancient and United Order of Universal Paupers.' We find money for the theatre, cigars, and in some cases even a glass of beer. Isn't it about time to begin to cultivate the idea that Esperanto has done us a personal service and that we owe for that service. Why not even a little self denial for the cause? Let us begin to preach from the text 'Pay as you go.'"

Propaganda Lecture Tour of Eastern States

MR. ARTHUR BAKER, editor of *Amerika Esperantisto*, will give propaganda lectures in Eastern States during the month of April, and possibly part of May. A great many towns have already made inquiries as to dates, terms, etc. These lectures have been given with no charge other than for expenses, and in Western States the experience was that where the local committee decided to make an admission charge to cover expenses the audience was as large as where the lecture was given free. In fact, the largest audience of all was in a church where the admission price was 25 cents.

In many places the local committee took up a collection after the lecture, and these collections usually covered about one-half the expenses.

We are attempting to arrange the tour of Eastern States with dates so placed that Mr. Baker can lecture six nights each week, as well as Sunday afternoons, and sometimes Sunday nights. Esperanto is so closely allied with Christian ethics that ministers who are fairly liberal in their views do not object to Sunday lectures in churches on such a subject.

Out west we could average only four nights per week, and the expenses were about eighteen dollars per lecture. We are making eastern engagements (all states east of Mississippi River) with an expense guarantee of \$10.00 per lecture, but in all cases where an admission fee is charged, one-half the receipts in excess of \$20.00 are to be paid to the lecturer.

This item of \$10.00 for expenses is only an attempt to approximate the cost of the *tour* and to divide it equitably. The cost of the western tour was over four hundred dollars, of which each committee paid \$15.00, and the American Esperantist Company the balance. It would have been obviously unjust to

charge Alameda seventy dollars, the expense between Chicago and that point, and San Francisco only ten cents and hotel fare, because the fare from Alameda to San Francisco is ten cents. Thus, also, the expense for Germantown would not be the car fare from Philadelphia plus hotel expense, as this in effect would be making Philadelphia pay Germantown's expense. Our plan for the equitable distribution of expense gives the advantage that every committee knows, in advance, just what the expenses will be. There is no fee for the lecture.

In order to justify this small expense figure, we *must* have, far in advance, the acceptance of this lecture for *your* town. There is no town in the United States of five hundred or more population in which a fairly intelligent and persistent manager can't make this lecture pay its expenses.

Make your decision and take the initiative in your town at once. Your initiative may bring results in other towns in your vicinity. Use the telephone to talk with school superintendents, lyceum committees, Y. M. C. A. people, clubs, etc., in neighboring towns and get them to accept engagements.

Don't delay—four lectures in California, one at the state university, were rendered impossible because the correspondence was too long delayed. In order to secure economical routing, with minimum railway fares, we must know well in advance exactly what towns are to be included in the route.

You *can* place this lecture in your town. Properly managed, it *will* bring some new converts to Esperanto, and will pay its own expenses. Let us quote from a few newspaper and committee reports out west. Here is the report in full from the Boise (Idaho) *Statesman*:

GIVES MANY LECTURES

NOTED ESPERANTIST SPENDS BUSY DAY IN CITY.

Large Number Present at Evening Address and Much Interest Shown in Movement.

Arthur Baker of Chicago, the eloquent expounder of the language and literature of Esperanto, had a busy day in Boise yesterday. In the morning he visited St. Margaret's, where the pupils and teachers of that institution gave him an interested hearing. From there he went to Link's business college, where he addressed about 200 of the pupils, and thence to the high school, where his audience numbered 300.

In all these places Mr. Baker captivated his hearers and secured a number of volunteers under the star of the Esperanto flag.

In the evening before a large and cultured audience assembled in the Y. M. C. A. auditorium he gave a brilliant lecture that was at once illuminative, entertaining and inspiring. The large Esperanto flag was placed as a background upon the platform and attracted much attention.

Judge Ailshie of the supreme court presided and in a most happy vein handled the program. Mrs. Eugene Cahoon sang a delightful solo that drew forth much applause.

Mr. Baker approached his subject from a most original standpoint and traced the approach of the world language as one of the many great world movements that draw humanity together.

He gave an outline of the grammar of the language and showed its simplicity and value as a social and business asset. His lecture was sprinkled with bursts of wit and humor that kept the audience jolly, and as an entertainment, was far out of the usual run of public functions of the kind.

In the audience were some of the most prominent professional and business people of Boise, with a number from Star, Caldwell, Murphy and other points.

At the close of the lecture many came forward to shake hands with the distinguished Esperantist and make inquiries as to literature and the organizing of a group in Boise.

There will be a meeting at Link's business college at 4:30 p. m. next Monday to organize the students of that institution who care to take up the study and next Thursday evening at some place to be named later to organize a city group.

It is quite likely that a group will also be organized among the pupils of St. Margaret's, as the principal of that institution and a number of the teachers and pupils are greatly interested in the Esperanto movement.

The visit of Mr. Baker has been an educational and literary treat to all who had the

pleasure of hearing him and has been of distinct and signal service to the cause of Esperanto.

Palo Alto Times: The Esperanto lecture given by Arthur Baker of Chicago Saturday evening resulted in the forming of a local Esperanto club. Among those present were English, Germans, Austrians, Danes and Japanese.

Salt Lake Telegram: The lecture was highly interesting, and throughout his discourse Mr. Baker had the undivided attention of his audience.

Tacoma Ledger: Mr. Baker seasoned his address with timely anecdote, which kept the lecture from being a dry one.

Springfield Republican: Springfield is to have an Esperanto club. At the close of the lecture given by Arthur Baker of Chicago at the Y. M. C. A. last night about twenty-five members of the audience met and decided to organize. The address was given to a fairly large audience and was very interesting. He illustrated his remarks and gave quotations in the international language. He also sang a song in Esperanto.

Bert P. Mill, Idaho Falls: Those present, without exception, were attentive and seemed very interested. You may safely assure your people that they will enjoy Mr. Baker's talk, whether or not they are interested in Esperanto.

Lehman Wendell, Tacoma: I want to tell you in advance what we thought of the lecture here, so that you will know whether or not it is worth boosting. At the time he was here the local churches and theatres had special attractions, and yet we had a crowd of some 200, and they had to pay 25 cents to get in. Mr. Baker's lecture is very interesting from beginning to end and he mixes humor with the more serious parts so cleverly that one cannot help being interested. Not a dry sentence in the whole lecture.

Judge Richardson, Spokane: I had not imagined that such a subject could be made so interesting.

R. Kerkhoven, Spokane: Mr. Baker's lecture on Esperanto here last Wednesday was a decided success. Everyone greatly enjoyed the lecture.

St. Joseph News-Press: Notwithstanding the fact that a basket-ball game was in progress in the gymnasium, representatives of the Christian brotherhoods were in session and the Choral Society was scheduled for a meeting at the Y. M. C. A. last night, the educational rooms were packed with an audience to hear Arthur Baker of Chicago lecture on Esperanto.

Miss Pearl McMillan, Colorado Springs: I started another beginners' class last Thursday evening, there being 24 present, with 30 enrolled.

Dr. Elmer E. Haynes, Lewis, Kansas: We have things coming our way here now.

Portland Y. M. C. A. Esperanto Club (new): Prospects for a large club in this city are most favorable.

WHAT WE FURNISH.

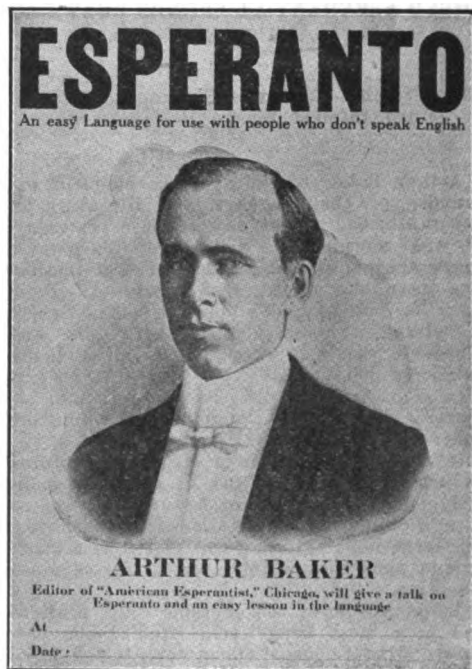
We send each committee several mimeographed sheets of advance newspaper copy and a newspaper half-tone portrait, the latter being loaned and returnable. We supply free twenty-five window cards 11x14 inches, like illustration, for window advertising. We will furnish any number of these cards at cost—two dollars per 100 delivered. Mr. Baker carries with him the big E. A. of N. A. flag, about nine by eighteen feet in size. This is displayed from the hotel or hall where arrival is made early in the day, and never fails to attract attention.

AS TO DATES.

All acceptances are contingent upon a mutually satisfactory date being arranged. You are to furnish us a list of the *impossible* dates, and from the rest we make our own selection.

Write now and get your town in on the original routing, with plenty of advance time for advertising. After March 20th, telegraph. Any delay may result

in the lecturer's having to shuttle back and forth three or four times over the same piece of railroad, wasting time and money that can be better used for propaganda work.

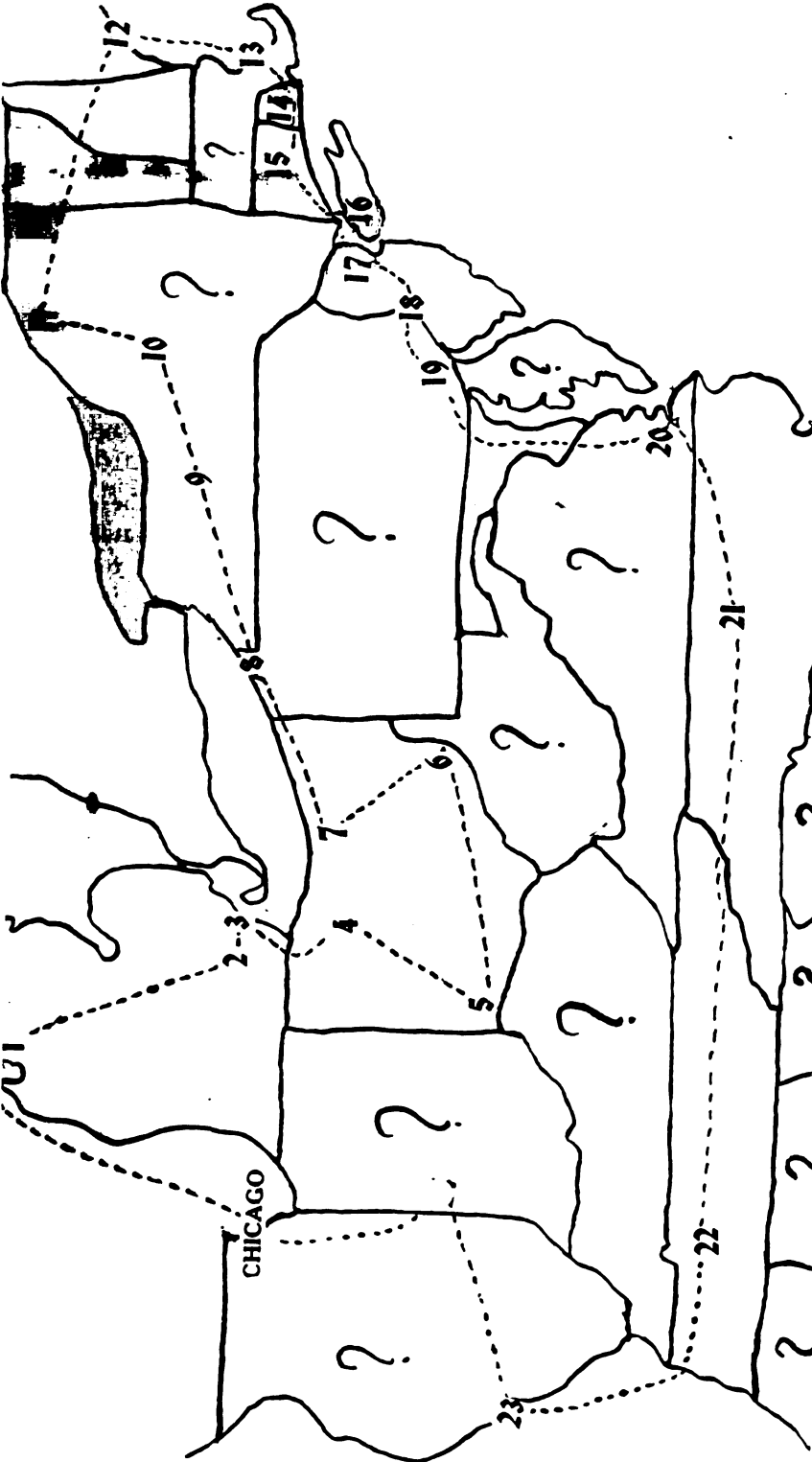
(Twenty-five copies of this window card, 11x14 inches, are sent to each committee).

THE OLD COMPLAINT.

Remember how this magazine used to have the happy habit of selling out every copy of each number? Well, we've caught it again, and the February number had to be reprinted, at great expense and much delight to us. An unwary office assistant, while the Chief was busy counting the money, sent out every last copy of our December, '09, and January, '10, issues. Therefore, karuloj, come across! We need a few file copies. Will send you a dime for yours if you ask it, but it ought to be worth twenty cents to each of you to know that your official hand-organ is playing the happy old tune, so dear to the heart of publishers, "Not a Copy of Last Month's Left!"

Preliminary Map of Baker's April-May Lecture Tour

Many new points will be added, and probably one-fourth of those mentioned here will be passed. Inquiries or offers have been received from Antigo, Wisconsin; Ellsworth, Detroit, Ann Arbor, Michigan; Cincinnati, Lima, Bellaire and Cleveland, Ohio; Fredonia, Utica, Moira and Brooklyn, New York; Portland, Maine; Boston, Mass.; Providence, R. I.; Mystic, Conn.; Asbury Park, Newark, Princeton, Elizabeth, N. J.; Erie, George School, Penna.; Norfolk, Va.; Raleigh, N. C.; Paris, Tenn.; St. Louis, Mo., Terre Haute, Ind.

Look at the Map and Answer

Are you willing to do some personal WORK for Esperanto in your home town?

Will you assume, for the purpose of a meeting, to get together people who are interested, and to awaken new interest, a financial risk of Ten Dollars? This does not mean that you are necessarily to pay this sum. It means that you guarantee that, in case ticket sale, if tickets are sold, or collection, if a hall collection is taken, fails to raise \$10.00 for the general expense of the lecture tour, you will THEN see that the amount is paid. Our hall collections in western states averaged over \$6.00; ticket sales averaged about \$20.00.

In answer to many inquiries, let us repeat that this is ALL the expense of these lectures from our side. We furnish advertising matter as stated, prepaid; we prepay our telegrams, and even if the actual expense of adding your town to the route is \$25.00, you pay only \$10.00, the amount assessed as a fair pro rata for each town. "May we deduct hotel expense if we entertain the lecturer in our homes?" is a question sometimes asked. The answer is "yes," but this should be understood in advance, as the lecturer may feel some hesitation in suggesting it. Some people take it as a matter of course, while others would be offended at the suggestion.

ARE YOU READY TO TRY?

Then send us a post-card right now!

As soon as you have located your auspices and hall, find exactly what nights are TAKEN for April and May. Write us a list of the CLOSED dates, and we'll select ours from the rest and notify you and ship advertising matter at least ten days in advance.

As soon as we learn on what train the lecturer is scheduled to arrive in your town, we'll notify you. If there is time, you can arrange for short talks in your colleges, high schools, universities, business schools, and women's literary clubs. Mr. Baker will not make long night rides in order to do this where there is a daylight train arriving in ample time for the evening lecture.

A little courage, a little hustling, and we can have an Esperanto club in YOUR town.

Can't? Oh, bosh! Write us and say you WILL!

AMERIKA ESPERANTISTO

700 East Fortieth Street,

CHICAGO

Plena Vortaro Esperanto - Esperanta

kaj Esperanto-Franca

This immense work, compiled by Emile Boirac, president of the Lingva Komitato, will be issued in two volumes. The first volume (A to Kz), containing 180 large pages, with a twenty-page digest of the methods used in preparation, is now ready. As indicated by the title, the definitions are in Esperanto and French. The Esperanto source of each word is shown, as also the European languages in which the root is found, thus enabling the student to exercise intelligent discretion in the choice of words.

Printed by the Darantiere Press of Dijon, France, and imported by us.

Volume I ((to Kz), postpaid, \$1.20.

Patrons are requested not to order Volume II until announced.

AMERICAN ESPERANTIST COMPANY

700 East Fortieth Street,

CHICAGO

SAY "INTRODUCTION"

This thing of *studying* a language is new to the average man, who learned his by hearing his parents speak it.

The average man's ideas on grammar and language construction are very, very hazy.

If you want something to cast light into the dark places of his mental garret, ask for AN INTRODUCTION TO ESPERANTO. This is a 32-page book, simply and carefully analytical, in language which the average child of twelve can understand.

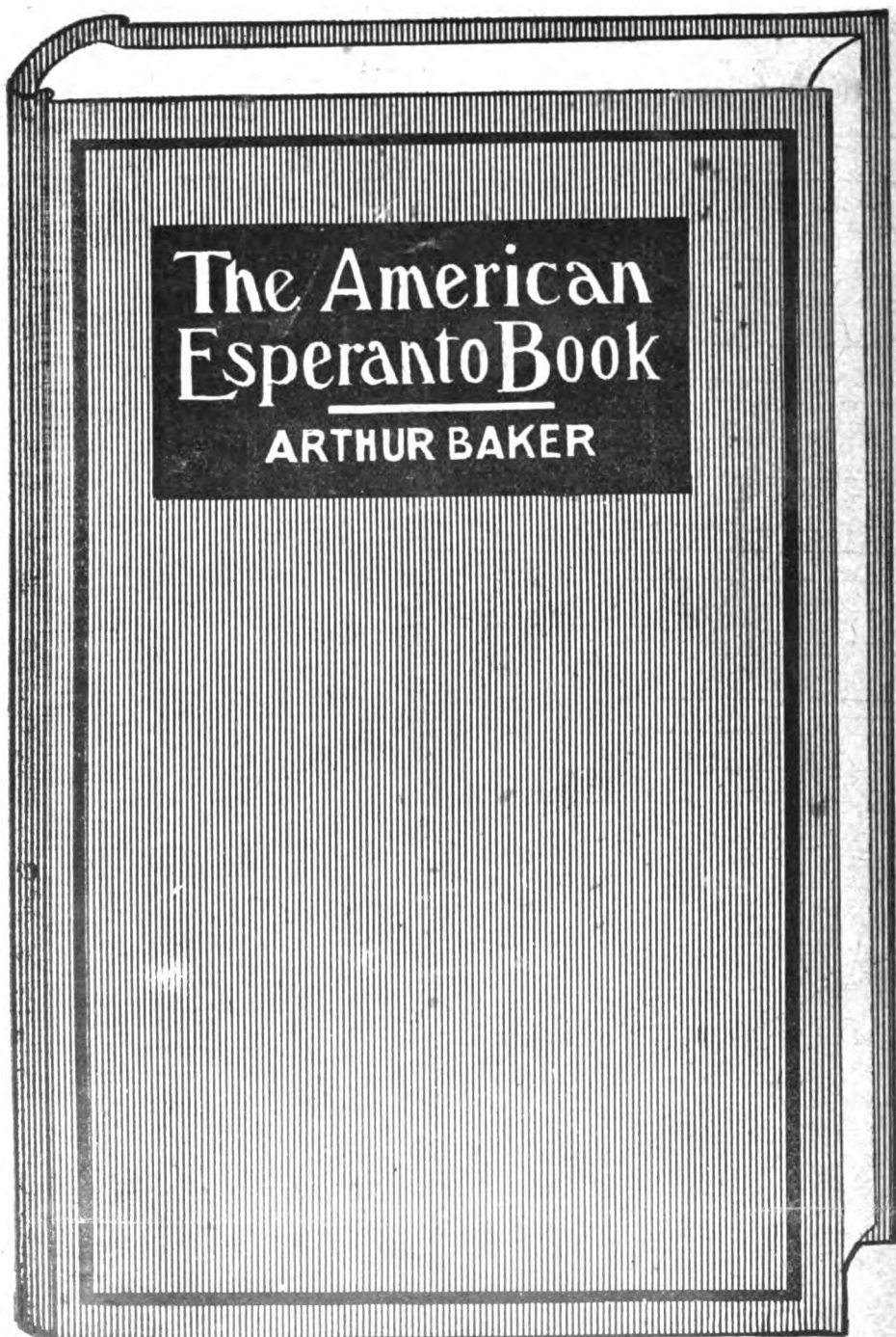
It was made to retail at ten cents, but so many people have wanted to use it for propaganda that the price has been reduced to five cents a copy.

For the man who is wobbly in his grammar the INTRODUCTION is exactly what you need. Have a few copies included with your next order, and TRY IT.

AMERICAN ESPERANTIST COMPANY

700 East Fortieth Street,

CHICAGO

The American
Esperanto Book
ARTHUR BAKER

"The very best manual yet produced."—*The British Esperantist*